

Република Србија
ВЛАДА

**КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЕВРОПСКЕ
ИНТЕГРАЦИЈЕ**

Београд, Немањина 34

Број: 06-00-59/2014-02

Датум: 9. април 2014. године

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Данило Голубовић, државни секретар

Немањина 22-26

Б Е О Г Р А Д

Поштовани господине Голубовићу,

У прилогу Вам, у складу са Закључком Владе број: 337-8064/2013 од 23. септембра 2013. године којим се усмjerава и усклађује рад органа државне управе у процесу спровођења аналитичког прегледа и оцене усклађености прописа Републике Србије са правним тековинама Европске уније и њихове имплементације (скрининг), **ради потписивања** од стране председника Преговарачке групе за пољопривреду и рурални развој, достављамо **записник са састанка експланаторног скрининга за Поглавље 11 – Пољопривреда и рурални развој, одржаног од 18. до 20. марта 2014. године у Бриселу**.

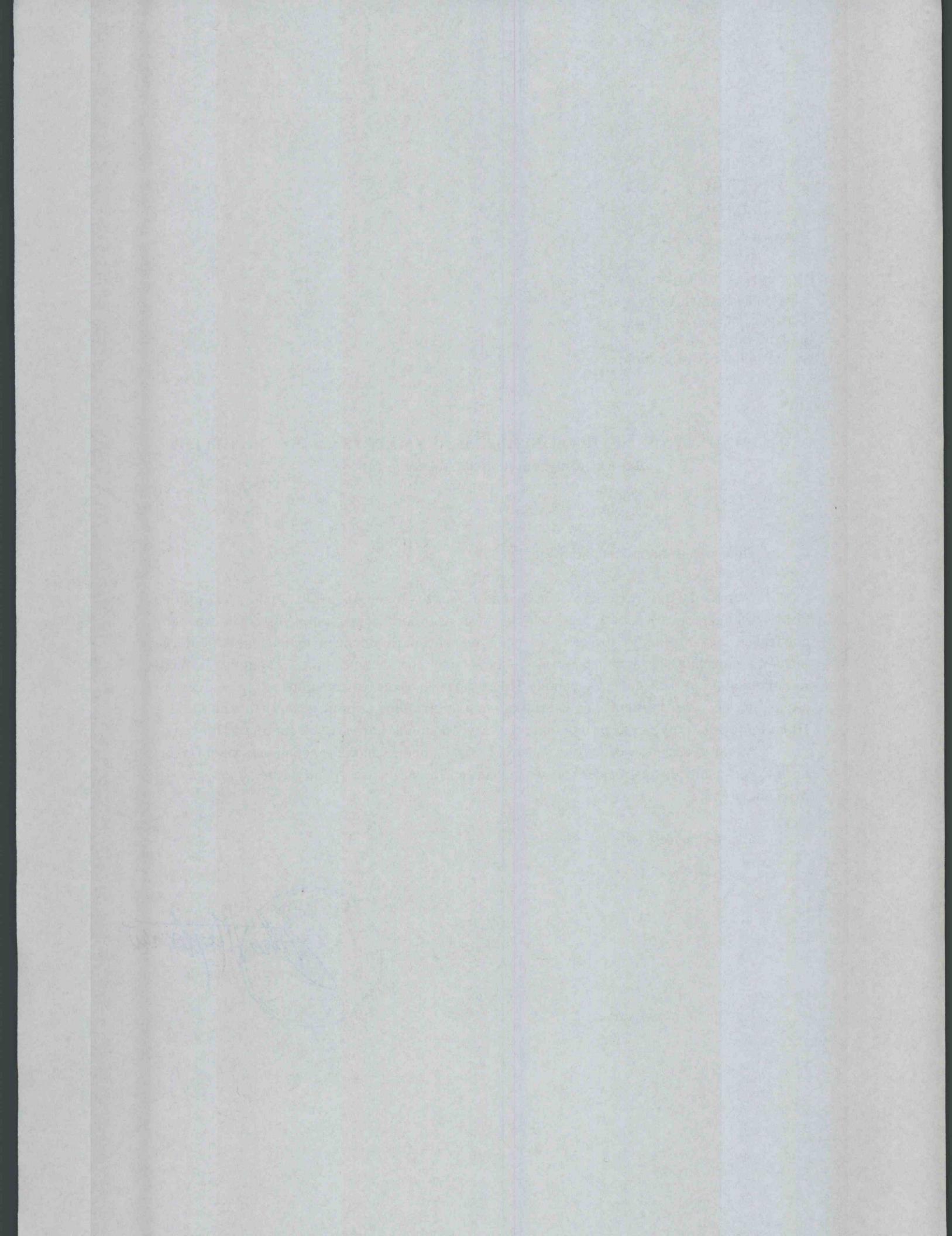
Молимо Вас да, у складу са тачком 7. став 2. претходно наведеног закључка Владе, потписани записник доставите свим члановима Преговарачке групе за пољопривреду и рурални развој.

С поштовањем,

ЗАМЕНИК ДИРЕКТОРА

Срђан Мајсторовић

Прилог: Као у тексту

ЗАПИСНИК СА САСТАНКА ЕКСПЛАНАТОРНОГ СКРИНИНГА

ПОГЛАВЉЕ: 11 – Пољопривреда и рурални развој

ДАТУМ СКРИНИНГА: 18. – 20. март 2014. године, Брисел, Краљевина Белгија

На експланаторном скринингу за Поглавље 11 – Пољопривреда и рурални развој, одржаном у периоду од 18. до 20. марта 2014. године у Бриселу, делегацију Републике Србије предводио је председник Преговарачке групе за пољопривреду и рурални развој Данило Голубовић. Састанку експланаторног скрининга присуствовала је и проф. др Тања Мишчевић, шеф Преговарачког тима за вођење преговора о приступању Републике Србије ЕУ.

Са стране Европске комисије, скринингом је председавао г-дин Лобковиц из Генералног директората за проширење (*DG Enlargement*), а уводну реч имао је г-дин Јиржи Плева, генерални директор за пољопривреду и рурални развој Европске комисије.

Јиржи Плева је током уводне речи пожелео успех Србији у овој, захтевној фази приступања и истакао је да из личног искуства може да каже да Поглавље 11 представља посебан изазов у процесу преговора. Такође, нагласио је значај улагања у инфраструктуру и капацитете за спровођење пољопривредне политике, посебно у сегменту људских ресурса.

У том смислу, истакао је пресудан значај убрзања припрема за IPARD, с обзиром да су то инвестиције у будућност, посебно имајући у виду да свако кашњење са припремама смањује могућност апсорпције финансијских средстава из пољопривредних ЕУ фондова у будућности.

Данило Голубовић је током уводног обраћања изразио задовољство уласком у нову фазу процеса приступања, као и преданост Министарства пољопривреде убрзању овог процеса.

1. НАЛАЗИ/ЗАКЉУЧЦИ НАКОН ПРЕДСТАВЉАЊА ПРАВНИХ ТЕКОВИНА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ОД СТРАНЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

- 1) Европска комисија је, напомињући да јој је позната садржина Резолуције 1244 Савета безбедности УН, замолила да статистички подаци, за које буде било потребе да се достављају у овом поглављу, не обухватају територију Косова;
- 2) Европска комисија је затражила од српске стране да до 28. марта 2014. год. достави питања, постављена током састанка, на која није одговорено, као и додатна питања, преко Мисије РС у Бриселу;
- 3) Српска страна је замолила да ЕК достави Упитник за билатерални скрининг у најкраћем могућем року, с обзиром на скоро одржавање билатералног скрининга (14.-16. мај 2014.);

- 4) Европска комисија се обавезала да ће Упитник за билатерални скрининг доставити до краја марта 2014. и затражила од српске стране да достави презентације за билатерални скрининг до краја априла 2014. год;
- 5) На захтев делегације РС за одржавање техничких консултација и састанака ради боље припреме за билатерални скрининг, Европска комисија је одговорила да очекује писмени захтев српске стране за одржавање техничких консултација за припрему билатералног скрининга.

2. ПИТАЊА ПОСТАВЉЕНА ОД СТРАНЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ВЕЗИ СА ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И ОДГОВОРИ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

ХОРИЗОНТАЛНА ПИТАЊА – ФИНАНСИЈСКЕ И АДМИНИСТРАТИВНЕ СТРУКТУРЕ

1) ЗАЈЕДНИЧКА ПОЉОПРИВРЕДНА ПОЛИТИКА

Директна плаћања, опште одредбе

Приликом прве презентације, која се односила на директна плаћања, првенствено је представљен историјат реформе ЗПП, шеме подршке, везана помоћ и специфична подршка. Уследио је преглед шема подршке дохотку у 2014. год.:

- невезана плаћања (SPS, SAPS, остала невезана плаћања (шећер, воће и поврће);
- остале шеме подршке (везане шеме подршке – краве дојиле, овце и козе, специфична подршка);
- комплементарна национална директна плаћања (само у новим земљама чланицама);
- специфичне одредбе у 2014. год. (флексибилност – до 15% средстава може се пребацивати из I у II стуб и обратно, редистрибуција плаћања, аванси).

2) ЗАЈЕДНИЧКА ПОЉОПРИВРЕДНА ПОЛИТИКА ДО 2020.

Представљене су основе реформе ЗПП за период 2014-2020, укучујући нове шеме подршке, као и основне правце реформе:

- обавезне шеме плаћања: основна шема плаћања, озелењавање, шема за младе фармере;
- добровољне шеме: редистрибуција плаћања, подршка областима са природним ограничењима, везана плаћања;
- поједностављена шема за мале фармере.

ПИТАЊЕ 1:

У вашим презентацијама увек помињете „фармера“ као особу која аплицира за субвенције и подстицаје у сточарској производњи, у складу са Регулативама 1760/2000 и 21/2004, које дефинишу евидентирање и регистрацију говеда, односно оваца и коза, помиње се термин „keeper“, као било која правна или физичка особа која је одговорна за добробит и благостање животиње. Молио бих вас да нам појасните која је особа надлежна, тј. која може поднети захтев за остваривање права на субвенције, с обзиром да се никде не помиње термин „власништва“ над животињом као основ за добијање подстицаја у сточарској производњи. (Зоран Ивановић)

ОДГОВОР ЕК:

Што се тиче питања о концепту термина „фармер“, овај концепт је јасно дефинисан у Регулативи 73/2009, али такође у чл. 4. Регулативе 1307/2013. Што се тиче овог питања, морам рећи да нема потребе да се права на субвенције везују за власништво или титулу. Не постоје услови који су везани за власништво, фармер није обавезно и власник животиња, и може се посматрати као „држалац“ животиња, али „држалац“ није концепт који се користи у сврху имплементације (примене) плаћања. Једини концепт који би требали користити је „фармер“, јер овај концепт може покрити различите ситуације које могу да се преведу у различите појмове у другим Регулативама, нарочито у случају ветеринарских регулатива.

ПИТАЊЕ 2:

На који начин се прави паралела између централних база података у системима који се баве директним плаћањима и системима који се баве евидентирањем тј. обележавањем и регистрацијом животиња. (Зоран Ивановић)

ОДГОВОР ЕК:

Ово питање је о томе како да комбинујемо централне базе података за идентификацију и регистрацију животиња у сврху плаћања. Правило је да регулативе о обележавању и идентификацији животиња, које су у надлежности DG SANCO унутар ЕК, Регулатива 1760/2000 и 21/2004 за овце и козе, такве Регулативе које су у надлежности DG SANCO, оне се користе у контексту DG AGRI подршке, у зависности од потреба, тј. као потребан услов за доделу плаћања. Постоје слагања између дефиниција у DG SANCO регулативама и правила где се ти услови примењују у ЗПП мерама, где се примењују на плаћања где су животиње укључене. То се примењује код везаних плаћања (*coupled payment*) за животиње и то је аспект да ли неко има права да добије везана плаћања, без икакве повезаности са обавезом чувања животиња. Ако „фармер“ чува животиња и прима везана плаћања, регулатива из DG SANCO ће се примењивати у концепту унакрсне усклађености.

ПИТАЊЕ 3:

Да ли то значи да уколико „keeper“ није власник животиње, да у сваком случају може поднети захтев за субвенције? Да ли то значи да субвенције нису директно повезане са власништвом над животињом? (Зоран Ивановић)

ОДГОВОР ЕК:

Може се рећи да „држалац“ може аплицирати за помоћ, под условом да потпада под дефиницију „фармера“ и за то упућујем да се позовете на одговарајуће одредбе у Регулативи за директна плаћања.

ПИТАЊЕ 4:

Како се одређује национални плафон за директна плаћања? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Павел Поволни је одговорио да је приступ био да приликом преговора, земља шаље податке о броју животиња, хектара и сл. у неком референтном периоду и ти подаци се користе приликом одређивања лимита. То је укључено у текст Уговора о приступању. Максимални износи за директна плаћања ће се сваке године обрачунавати сходно томе. Када се ради о SAPS шеми, све компоненте о којима се преговара (нпр. премија за краве дојиље), сви ти максимални лимити су укључени у SAPS.

ПИТАЊЕ 5:

Како се пријављује број хектара, на основу званичних службених података или на основу података добијених коришћењем нових технолошких система? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Државе чланице морају да користе званичне податке, ЕК их проверава преко Eurostat. Уколико има размишљајења у подацима, земља чланица је дужна да их објасни.

ПИТАЊЕ 6:

Да ли је SAPS дозвољен за земље у фази приступања, с обзиром на то да ће до 2021. год. бити укинут? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

То је питање преговора и у овој фази не може се одговорити на њега, јер је питање става будуће чланице, али и ЕК, у смислу датума приступања и регулатива које ће у том тренутку бити на снази.

ПИТАЊЕ 7:

Ако се пољопривредник пријави 70% хектара од укупно прихватљивих хектара, шта се дешава са преосталих 30%, да ли се пребацују у националне резерве? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Главно је правило да сви прихватљиви хектари треба да добију одређени број права. Они који нису пријављени у првој години, која је одлучујућа, нису ни стекли права на плаћања.

ПИТАЊЕ 8:

Да ли постоји веза између SAPS и везаних плаћања? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Не постоји веза између SAPS и везаних плаћања. Према члану 68., све државе чланице могу да применjuју добровољно везана плаћања и она се могу давати за било који сектор под условом да се оправда.

ПИТАЊЕ 9:

Да ли коришћење средстава кроз модел директног плаћања за специфичне подршке, приказане у презентацији, искључују њихово финансирање кроз програм руралног развоја (због могућности појаве дуплог финансирања)? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

Павел Поволни је одговорио да је презентација и представљање девет мера, које се финансирају из директног плаћања као специфичне подршке (I стуб), као такве постојале су у претходном финансијском периоду. Оне ће се налазити у програму руралног развоја (II стуб) и као такве реализовати, али с обзиром да имплементациона регулатива није готова, представљене су како је рађено у претходном финансијском периоду.

ПИТАЊЕ 10:

Да ли право на плаћања (субвенције по хектару) имају само индивидуална пољопривредна газдинства или на то право могу рачунати и остала предузећа, комбинати и задруге? (Синдикат пољопривреде Србије, питање постављено преко web-stream)

ОДГОВОР ЕК:

Павел Поволни је нагласио да ЕК не прави разлику између индивидуалних и правних лица, дефиниција фармера дата је у ЕУ законодавству. Правно лице такође може да оствари право на плаћање, уколико је регистровано као фарма (газдинство).

ПИТАЊЕ 11:

Узимајући у обзир реформу ЗПП и *modus operandi* кад се ради о плаћањима, шта би био најбољи модел за Србију, како да се ускладимо са тим? Да ли на билатералном скринингу треба да представимо како смо ми организовани за примену постојећих правила или колико смо флексибилни за будуће реформе. Питање је постављено и због других области у којима је у току реформа, а различити одговори долазе из различитих генералних директората? (Тања Мишчевић)

ОДГОВОР ЕК:

Павел Поволни је подвукao да је тешко дати јасан одговор, најважнија је флексибилност када се ради о спровођењу ЗПП, најважнији елемент за Србију је усклађеност са системима који ће се примењивати у моменту приступања.

3) ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ (GREENING)

Представљен је *greening* као обавезна шема плаћања од 2015. год. Услови за плаћање су: диверзификација култура, одржавање постојећих травњака (уз забрану да се конвертују у друге типове земљишта), одржавање површина у еколошком фокусу, поштовање Нитратне директиве, Оквирне директиве о водама, NATURA 2000. Обрачун се врши на два начина: као годишњи паушал и проценат од укупних субвенција. Органски фармери су искључени из ове шеме. Финансијски пакет износи 30% директних плаћања.

4) ИНТЕГРИСАНИ СИСТЕМ АДМИНИСТРАЦИЈЕ И КОНТРОЛЕ (IACS)

Презентоване су основе *IACS*, где је чл. 67. хоризонталне уредбе (1306/2013) прописан као обавезан елемент, са циљем да обезбеди да плаћање подстицаја у оквиру ЗПП прође без неправилности, или евентуално кад до неправилности дође, обезбеди да се износ поврати. Листа елемената: база података, *LPIS*, систем за регистрацију права на плаћања, садржи све апликације, контролни систем, у случају везаних плаћања за животиње систем за регистрацију и обележавање животиња.

Провере испуњења услова прихватљивости: врше се административним проверама и контролама на лицу места. ЕК ће бити редовно упозната са применом *IACS*.

Закључак ЕК био је ако се жели успоставити *IACS* треба прво почети са успоставом *LPIS*. Оно што је врло важно је избор референтне парцеле и он треба да одражава пољопривредну ситуацију у конкретној чланици. Уредбе и смернице дате су у регулативама: 73/2009, 1306/2013, 1122/2009.

5) ВИШЕСТРУКА УСКЛАЂЕНОСТ (CROSS COMPLIANCE)

Принципи и функционисање система; Систем контроле

Представљена је вишеструка усклађеност, као веза између обавеза пољопривредника и плаћања која остварују. Обавезе су класификоване као: Обавезни захтеви управљања (*SMR*) и Добри пољопривредни и еколошки услови (*GAEC*). Примењују се на целу фарму, на сва директна плаћања која остварује пољопривредник, као и на неке мере руралног развоја и на неке мере у виноградарском сектору.

Обавеза примене је од 2005. год., док нове земље чланице спроводе тростепено увођење *SMR* услова од дана пријема.

ПИТАЊЕ 12:

Да ли постоје последице (финансијске или неке друге) по државу чланицу ако не успе да достigne планирани финансијски минимум за директне мере озелењавања, који износи 30% од укупног финансијског пакета за директна плаћања? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

Ајмерик Берлинг је објаснио да није упознат са финансијским и контролним аспектима спровођења мера озелењавања. Други предавач, Ноеми Беигбедер, објаснио је да је испуњење тих мера обавезно и да све државе чланице добро планирају тај део и имају историју реализације тих мера. Агротехничке мере, које се налазе у пакету зелених директних плаћања, знатно су сложеније по систему контроле и системских решења везаних за њу.

ПИТАЊЕ 13:

Шта све примена агротехничких мера подразумева, осим диверзификације култура – унос ѡубрива, пестицида, обрада земљишта у одређеним роковима и сл.? (Зоран Кнежевић)

ОДГОВОР ЕК:

Што се тиче квалитативних елемената, коришћења пестицида и сл., везано је за IACS, ту имамо све пријаве, које се административно контролишу (100% контроле). Онда се бира узорак фармера (5% у типичном случају код cross-compliance), примењује се на случајном узорку у комбинацији са анализом ризика, те инспектори иду на контролу на лицу места за тај узорак. Све проверавају што је могуће у моменту посете. Начин контроле зависи од услова које је потребно испунити (провера складишта, регистра, фактура и сл.). Елементи који се проверавају су по принципу IACS и примењују се и на GAEC и на cross-compliance.

ПИТАЊЕ 14:

Питање које се односи на спровођење IPARD помоћи у претприступном периоду: Да ли треба да користимо класичне мере, као што је нпр. заштита земљишта, биодиверзитет, агротехничке мере или и додатне мере? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Да се обратимо колегама из руралног развоја за обајињење. Агротехничке мере и мере заштите животне средине, које су повезане са cross-compliance, повезане су и са greening. Други корак је дефинисање GAEC мера са наше стране.

ПИТАЊЕ 15:

Питање везано за компаније, које испоручују део софтвера: Да ли софтвер треба да буде у смислу власништва укључен у систем Платне агенције? Какво је ваше искуство по питању тога? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Важно је да Платна агенција буде одговорна за ваљаност функционисања и примене IACS, питање власништва није битно, већ је одговорност Платне агенције дефинисанса уговором.

ПИТАЊЕ 16:

Да ли регистар фармера мора да буде део система Министарства или се може делегирати другом органу? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Нема искуства по том питању, питање послати писменим путем. Међутим, мишљења је да Платна агенција треба да има приступ бази података тог органа, коме је и ако је делегирано вођење регистра и да инспектори, кад иду у контролу на лицу места, увек имају приступ тим подацима.

ПИТАЊЕ 17:

Питање везано за LPIS/ *Remote sensing*: Да ли можемо да користимо дигиталне орто-фото слике приликом успостављања система LPIS? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

100% контроле обавља се орто-фото сликом, док се само на 5% узорка врши контрола на лицу места. Ако се контрола обавља путем даљинског снимања, пошаље се захтев Заједничком истраживачком центру, који шаље слике бесплатно. Што се тиче коришћења ових слика при изградњи LPIS, препоставља се да ће морати да се плати. Ово питање је по жељно послати и писменим путем.

ПИТАЊЕ 18:

Што се тиче спровођења IACS, до кад треба да га уведемо? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Од самог приступа, али препорука је раније, с обзиром да га морамо имати у моменту приступања.

6) ФИНАНСИРАЊЕ ЗПП

Финансирање се врши у оквиру два фонда, први стуб се односи на *EAGF*, док се други стуб финансирања односи на *EAIFRD*. Финансијска година према ЗПП почиње 16. октобра године „n-1“, а завршава се 15. октобра године „n“. Правни основ је Регулатива 1306/2013 (буџетски износи су предвиђени чл. 16., док су кризне резерве регулисана чл. 25.). Кризне резерве (400 мил. евра, на основу нивоа цена из 2011. год.) ако се не искористе током године, враћају се у фонд.

План буџета припрема се годину дана унапред (у току фебруара, марта) у сарадњи са ЕК. Крајем маја план буџета мора бити потврђен од стране ЕК, затим се представља Савету министара. У току септембра/октобра буџет је могуће изменити или допунити у погледу неких мера. Савет и Парламент затим постижу договор о буџету, а у децембру се исти мора усвојити у Парламенту.

Сuspendију плаћања регулише чл. 41., став 2. и чл. 42.

7) ФИНАНСИРАЊЕ ЗПП**Управљање *EAGF* фондом**

У оквиру фонда *EAGF* финансирају се следећи расходи:

- Директна плаћања;
- Мере интервенција на тржишту;
- Финансијски доприноси фонда за шему воћа у школама, болести животиња.

Са аспекта врсте финансирања, постоји предфинансирање, привремена плаћања и плаћања преосталих износа.

ПИТАЊЕ 19:

Шта ЕК очекује од нас да представимо на тему финансирања ЗПП на билатералном скринингу, с обзиром да нисмо земља чланица и не примењујемо ЗПП? Да ли је ово тема где треба да представимо наш аграрни буџет и ако јесте, за колико претходних година

треба дати преглед буџета? (Милица Јевтић)

ОДГОВОР ЕК:

Еквивалентна презентација треба да представи аграрни буџет, при чему акценат треба да буде на текућем буџету. Преглед буџета може да обухвати оквирни период од око 4-5 година, није прецизирano.

ПИТАЊЕ 20:

Каква је будућности интервентних мера, с обзиром да постоји индиција да се укидају? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

То је питање за колеге које говоре о тим мерама, међутим сматрамо да Агенција треба да регулише ту област, јер то што тренутно немате те мере, не значи да их нећете имати у будућности. Тржишне мере јасно предвиђају интервенцију и оне ће се примењивати ако буду потребе изискивале.

ПИТАЊЕ 21:

Да ли је неопходно објаљивати имена корисника, који су добили подстицаје и износе тих подстицаја? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Јавност је битна, све што је плаћање мора се објавити. И ЕК је своја правила прилагодила тој одлуци.

ПИТАЊЕ 22:

Да ли је прихватљиво за ЕК да се изградња система даљинске детекције и слични пројекти финансирају за Србију? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

За чланице средства иду из ЕАГФ. За Србију би могли да се користе IPA фондови за проширење.

ПИТАЊЕ 23:

Да ли је могућа делимична акредитација Платне агенције, ако се не постигну услови за њену потпуну акредитацију? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Колеге задужене за акредитацију Платне агенције ће дати одговор.

8) КОНТРОЛА ТРОШКОВА У ПОЉОПРИВРЕДИ

Акредитација Агенције за плаћање

Правни основ садржан је у регулативама 1306/2013 и 885/2006, као и смерницама ЕК за финансијске ревизије.

Институционални оквир:

- Надлежни орган који акредитује Платну агенцију,
- Акредитована Платна агенција,
- Координационо тело (уколико има више платних агенција) и
- Тело за сертификацију, које је независно од Платне агенције и надлежног органа, а које сертификује рачуне Платне агенције на крају сваке године.

Акредитациони процес:

- На основу анализе независног предакредитационог тела;
- Акредитациони критеријуми су у Анексу I 885/2006 (унутрашње окружење, контролне активности, информисање комуникације, безбедност ИТ система, мониторинг, интерна ревизија);
- Надлежни орган на министарском нивоу издаје акредитацију на основу извештаја предакредитационог тела трајно или привремено (највише 1 година).

ПИТАЊЕ 24:

Будући да се припремамо за извештај о приступању, а то је слично акредитацији за други стуб, како ви регулишете тај прелаз, јер неки критеријуми акредитације су слични или исти? Немамо спољну анализу ризика, у томе је разлика. (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

То је добра припрема, али је разлика, поред горе поменуте спољне анализе ризика, и да се у IPARD прво даје националан акредитација. То су две главне разлике, али и правни основ је другачији, тако да морате проћи нову ревизију акредитације. За сваку меру постоји посебан поступак за акредитацију.

ПИТАЊЕ 25:

Да ли тело за сертификацију може бити и државни орган, а не само приватна компанија? Да ли то може бити државна ревизорска институција? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Да. Под условом да су институције раздвојене и да је кадар обучен. Пример: Хрватска – ARPA је Владино тело за ревизију Платне агенције и свих расхода који долазе из ЕУ.

ПИТАЊЕ 26:

Да ли постоји неки број запослених у Платној агенцији, који је захтеван за акредитацију? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Погледати ситуацију у платној агенцији, која је слична нашој према броју захтева који покрива.

ПИТАЊЕ 27:

Ко врши контролу испуњавања обавезних стандарда унакрсне усклађености? Да ли то може да обавља техничко тело? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Да, али као делегирану функцију, са планом надзора и писменим споразумом.

ПИТАЊЕ 28:

Када имамо акредитацију за Платну агенцију, да ли се она односи и на питања државне помоћи или само на расходе ЕУ? (питање постављено преко web-stream)

ОДГОВОР ЕК:

Само се баве расходима ЕУ.

9) МРЕЖА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОДАТАКА НА ФАРМАМА (FADN)

Презентован је законски оквир за Мрежу рачуноводствених података на фармама (FADN), који чине следеће регулативе:

- 1217/2009 – уређује услове за успостављање мреже за прикупљање рачуноводствених

података са фарми (циљеве, дефиницију, оквир за истраживање, типологију, FADN комитете, поверљевост података и др.);

- 1291/2009 – прописује начин утврђивања Плана одабира пољопривредних газдинстава за FADN истраживање;
- 1242/2008 – утврђује типологију пољопривредних газдинстава (униформна класификација фарми у ЕУ);
- 868/2008 и 385/2012 – уређују области прикупљања података и утврђивање прихода са фарми и анализу финансијских резултата за сваку фарму;
- 283/2012 – утврђује фиксне износе за одобрене извештаје по појединачној фарми;
- 730/2013 – уређује имплементациона правила (рокови, начин плаћања, казне и др.).

Представљен је начин организације прикупљања података са фарми у ЕУ, као и број фарми, историјат и специфични информациони захтеви, који су неопходни за ефикасно прикупљање података.

Такође је представљено шта чини FADN резултате јединственим, као и могућности коришћења FADN података.

ПИТАЊЕ 29:

На основу своје пољопривредне структуре, Србија се определила за праг за одабир пољопривредних газдинстава буде 4.000 евра. Да ли ЕК има коментар и препоруку на ту одлуку, као и да ли је број FADN региона и броја газдинстава у узорку искључива одлука државе чланице или постоје додатни критеријуми који се морају поштовати? (Мирјана Бојчевски)

ОДГОВОР ЕК:

Јосип Живановић је одговорио да се План за одабир пољопривредних газдинстава припрема на основу постојећих релевантних података, које земље чланице достављају ЕК. Утврђивање прага за одабир газдинства је различито утврђен међу државама чланицама, узимајући у обзир специфичности земље. Да ли ће ЕК одобрити план за избор газдинства још увек је рано рећи, до уласка земље у ЕУ. Важно је да избор пољопривредних газдинстава треба да обезбеди репрезентативност у погледу утврђивања региона и броја газдинстава, а све на основу података, које достави земља чланица у моменту приступања у ЕУ, односно подношења захтева за одобрење Плана селекције за FADN истраживање.

ПИТАЊЕ 30:

Ово питање је у вези са регулативама број 1217/2009, чл. 10. и 730/2013, чл. 1. Пропис наводи да надлежни орган закључује уговор са рачуноводственим канцеларијама. Може ли овај уговор бити замењем прописом Републике Србије, који уређује односе Министарства пољопривреде и саветодавне службе? (Мирјана Бојчевски)

ОДГОВОР ЕК:

Јосип Живановић је одговорио да је чл. 10. регулативе 1217/2009 замењен чл. 1. Директиве 730/2013, који упућује да се услови за склапање уговора између надлежног тела и канцеларије за прикупљање података налазе у Прилогу 1 Директиве 730/2013. На држави чланици је да обезбеди јасно прописане услове, који су наведени у Прилогу и ЕК неће имати додатне захтеве.

Две су основне уредбе које регулишу ову област: Уредба (ЕС) 659/1999 и Уредба (ЕС) 794/2004, а правни основ је Уговор о оснивању Европске уније, чл. 107.–109.

Подела се још врши на нотификовану и ненотификовану помоћ, тј. да ли је помоћ пријављена ЕК или не. Непријављена државна помоћ не мора аутоматски значити да не испуњава услове прописане смерницама за добијање помоћи. Постоји могућност накнадне пријаве, после апликације.

Према новој Уредби ЕК 1408/2013, „*de minimis*“ у пољопривредном сектору – максималан износ државне помоћи за физичка лица износи 15.000 евра у периоду од 3 фискалне године са националним лимитом од 1% бруто националног дохотка, док је за правна, у која спада прехрамбени сектор, тај износ 200.000 евра, за период од 3 фискалне године без националног лимита.

Основни принципи државне помоћи:

- нема мешања са структуром заједничког тржишта;
- забрањена је помоћ, која је фиксна и исплаћује се по количини производа или ако има утицаја на цену производа, као додатак цени;
- није финансијска помоћ, не даје са као подршка извозу или за нпр. успостављање дистрибутивних центара.

Врсте државне помоћи:

- инвестиције на фарми /прерада,
- компезаторни механизми услед природних катастрофа или болести животиња и биљака,
- техничка помоћ,
- промоција,
- шумарство.

Нове државе чланице дужне су да доставе списак свих врста државне помоћи, која се примењује у земљи, најкасније 4 месеца од дана приступа ЕУ. Након тога, постоји рок од 3 године („*sunset*“ клаузула) да се учини једна од следеће 3 ствари:

- укинути помоћ комплетно,
- прилагодити помоћ правилима ЕУ,
- модификовати помоћ.

Овај период од 3 године не односи се на део о шумарству.

ПИТАЊЕ 31:

Колико особа у земљама чланицама ради на имплементацији мера државне помоћи у пољопривреди? На основу којих критеријума је одређен тај број? (претходно достављено питање ЕК)

ОДГОВОР ЕК:

Тај број је различит, ако је земља чланица више регионализована онда има и више одељења која се баве државном помоћи. Обично је то једно одељење у министарству.

ПИТАЊЕ 32:

У чему се разликује нацрт „Смернице за државну помоћ у пољопривреди и шумарству за период 2014.-2020.год.“ у односу на документ који се тренутно примењује? (претходно достављено питање ЕК)

ОДГОВОР ЕК:

У новим Смерницама за државну помоћ детаљније је обрађено поглавље о шумарству, сам документ је доста обимнији. Уредба о изузету ће бити детаљнија, и већи акценат ће

бити на промоцији пољопривредних производа.

ПИТАЊЕ 33:

Које мере државне помоћи земља кандидат може да задржи након приступања? (претходно достављено питање ЕК)

ОДГОВОР ЕК:

У принципу свака мера, која је прилагођена одредбама државне помоћи, може да се спроводи и након приступања. Свака нова земља чланица има период од три године након уласка да прилагоди своје мере државне помоћи – такозвана „sunset“ клаузула.

ПИТАЊЕ 34:

На питање које је било везано за правила државне помоћи, која произилазе из Заједничке организације тржишта, а односило се национална плаћања за језграсто воће није могао да нам одговори јер је то мера која је из директних плаћања прешла у Заједничку организацију тржишта, углавном ово су изузећа која постоје и као таква их одређене земље чланице користе, они их као такве никадане би прихватили.

ПИТАЊЕ 35:

У Уредби Комисије за „*de minimis*“ 1535/2007 највећи износ давања једном кориснику је износио 7.500 евра за трогодишње фискално раздобље, а у новој „*de minimis*“ Уредби 1408/2013 тај износ је повећан на 15.000 евра. Зашто се ЕК одлучила на тај корак? (Тамара Ђуричанин)

ОДГОВОР ЕК:

Оваква одлука је донета на захтев земља чланица, како би могле да дају помоћ у ванредним ситуацијама. Рађене су обимне економске анализе и показало се да се у већини земља чланица са овим износом „*de minimis*“ не нарушава конкуренција.

ПИТАЊЕ 36:

Да ли Србија у претприступном периоду као земља кандидат има обавезу да извештава Европску комисију о својим мерама државне помоћи и ако треба, на који начин? (Тамара Ђуричанин)

ОДГОВОР ЕК:

Република Србија нема обавезу до чланства у Европску унију, да извештава ЕК о својим мерама, тек након чланства има трогодишњи период да усклади своје мере („sunset“ клаузула).

ПИТАЊЕ 37:

Шта се очекује од нас да представимо у презентацији за државну помоћ, с обзиром да у Србији не постоје ове мере, дефинисане као такве (државна помоћ)? (Тамара Ђуричанин)

ОДГОВОР ЕК:

Препорука је да представимо неки механизам или шему за неку нашу меру коју примењујемо, преглед подстицаја, начине доделе подстицаја, какве врсте подстицаја дајемо, да ли постоји врста помоћи коју дајемо пољопривредницима, а за коју сматрамо да није државна помоћ. Препорука је да се избегава модел закона о контроли државне помоћи, који искључује пољопривреду и шумарство.

ПИТАЊЕ 38:

Од када почиње трогодишњи период код „sunset“ клаузуле – да ли од дана када земља

кандидат постане чланица или од објављивања мера у Службеном гласнику ЕУ? (Милица Јевтић)

ОДГОВОР ЕК:

„Sunset“ клаузула се примењује од дана када земља кандидат постане чланица.

ПИТАЊЕ 39:

Да ли можете да објасните предности коришћења „de minimis“ правила у односу на блок шему изузета? (Љуба Ивановић, питање постављено преко web-stream)

ОДГОВОР ЕК:

„De minimis“ се разликује за пољопривреду од „de minimis“ за индустрију. „De minimis“ у пољопривреди помаже фармерима у случају неких потешкоћа. Тако да у пољопривреди нема предности. У случају да се донесе за неку меру негативна одлука, неке земље чланице покушавају да помогну „de minimis“ надограде неку меру, али се дешавало да то повећање пређе праг од 40% и да у том случају дође до ситуације да се мора извршити повраћај не само за проценат који прелези тих 40%, већ за цео износ.

ПИТАЊЕ 40:

Питање се односи на дизел гориво и субвенције на њега. То су субвенције које нису дозвољене у Европској унији, али постоје могућности да оно буде јефтиније од регуларног, да ли је то по Директиви ЕК 2003/96, да ли то потиче из тог дела или постоји други документ? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

У смерницама постоје одредбе, које се односе на изузета, односно смањења, укључујући и дизел гориво, на која може да се иде до нуле уколико нема дискриминације и диференцијације међу субјектима у пословању и производима. Међутим, било је случајева да је било дискриминације за произвођаче, који су имали производњу у затвореном простору. Велике су расправе на тему да се ова мера пребаци у смернице за животну средину, али они сигурно неће прихватити тај ниво опорезивања до нуле.

11) ЗАЈЕДНИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ТРЖИШТА

Регулативе 1308/2013 и 1370/2013

Представљене су регулативе 1308/2013 и 1370/2013. Ова проблематика претходно је била регулисана Регулативом 1234/2007, која је у себи објединила заједничку организацију 21 тржишта. Од 2008. год., у оквиру организације заједничког тржишта укључени су: вино, воће и поврће, захвљујући спроведеним реформама у овим областима у току 2007. год. У оквиру Регулативе 1308/2013 објашњено је више области и то:

- тржишна подршка, у оквиру које су појашњене интервенције на тржишту као и приватна складишта;
- специфичне мере;
- класификација трупова;
- ограничења производње млека, вина и шећера;
- програми подршке у секторима воћа и поврћа, вина, маслиновог уља и пчеларству;
- маркетиншки стандарди, углавном за воће и поврће;
- правила за декларисање вина;
- правила о сарадњи и конкуренцији произвођачких организација;
- трговински механизми као и одредбе везане за државну помоћ.

ПИТАЊЕ 41:

С обзиром да држава чланица врши признавање произвођачких организација, као и то да су предвиђена финансијска средства намењена за организације, да ли је, поред услова наведених у регулативи, потребна чвршћа унутрашња организација, односно да ли морају да поседују складишта, механизацију и сл. или је довољан административни ниво организације? (Милан Ђупрић)

ОДГОВОР ЕК:

Питање је боље поставити када буду презентоване детаљније презентације т.ј. за воће и поврће.

ПИТАЊЕ 42:

Да ли ће након укидања квоте за млеко, једини механизам, који ће регулисати ту област, бити нагласак на произвођачким организацијама или се спремају још неке мере које би ублажиле нестанак квоте? (Томислав Топаловић)

ОДГОВОР ЕК:

Након укидања квоте за млеко, произвођачима ће на располагању бити стандардне мере, које су и до сада биле (мере сигурносне мреже), са увођењем бољих услова и већих овлашћења за преговарачке организације и подстицањем удружењивања, уговорања и заједничког наступа на тржишту („млечни пакет“).

ПИТАЊЕ 43:

2017. год. планира се укидање производних квота за шећер. Каква ће бити судбина увозних квота, с обзиром да Србија има 180.000 тона квоту за извоз у ЕУ? (Данило Голубовић)

ОДГОВОР ЕК:

Одговор ће бити достављен писаним путем.

12) ЗАЈЕДНИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ТРЖИШТА**Мере интервенција на тржишту**

Представљене су јавне интервенције и приватно складиштење. Јавне интервенције су дефинисане чл. 8.-16. и чл.19.-21. Регулативе 1308/2013, као и чл. 2. и 3., Регулативе 1370/2013. Приватно складиштење дефинисано је чл. 17.-20. Регулативе 1308/2013, као и чл. 4. Регулативе 1370/2013.

Наведени су производи, који подлежу јавној интервенцији, начин откупа производа у процесу јавних интервенција, начин одређивања интервентне цене, а такође је било речи о временском периоду, у којем се може обавити интервентни откуп за одређене производе. Наведено је да су код откупа пшенице и путера дефинисане максималне количине које се могу откупити. Представљене су и регулативе, које ближе уређују ову област, као што су 1272/2009 – која дефинише правила за складиштење, количине које се могу откупити, квалитет производа у складиштима и сл., затим Уредба 884/2006 – дефинише се финансирање интервенција и Уредба 1130/2009 – дефинисана су правила о начину коришћења производа из интервенције.

У вези приватног складиштења, у презентацији је приказан начина функционисања овог облика складиштења, производи који се могу складиштити у овим складиштима, као и начин финансирања оваквог начина складиштења. Постоји само једна регулатива која детаљније уређује ову област – 826/2008.

ПИТАЊЕ 44:

Која институција је оснивач интервентне агенције у земљама чланицама? Молимо вас да пружите детаљније информације о најчешћој организационој структури, институционалним капацитетима и положају у административном систему? (претходно достаљено питање ЕК)

ОДГОВОР ЕК:

У регулативи 1272/2009, која се односи на интервентну агенцију, наведено је да је она у саставу Платне агенције и да она обавља послове из ове области, као и то да агенција може да те послове делегира другој организацији.

ПИТАЊЕ 45:

Како видите будућност јавних интервенција? Да ли можете да нам кажете нешто о планираним кретањима ове политике? (претходно достављено питање ЕК)

ОДГОВОР ЕК:

Јавне интервенције су безбедносна мера, која може да се активира у будућности. Када је реч о земљама чланица и њиховим административним капацитетима, ова мера када се примени изискује додатан рад, јер је ово мера која се не примењује стално. За сада ће остати као таква и вероватно ће доћи до неких измена када се буде мењала регулатива 1272/2009, која регулише ову област.

13) ТРЖИШНИ МЕХАНИЗМИ

Агромонетарна питања

Презентација која се односила на тржишне механизме састојала се из три дела, у којима су обрађене следеће области: извозне и увозне дозволе за пољопривредне производе, тарифне квоте и извозни подстицаји. Основна регулатива која уређује ове тржишне механизме је 1308/2013, а поред ове регулативе за сваки од ових механизама постоје регулативе које их детаљније уређују.

Функционисање извозних/увозних дозвола за пољопривредне производе је регулисано Регулативом 1308/2013, али детаљнија правила су у Регулативи 376/2008 – општа правила за дозволе. Ова регулатива детаљније дефинише процес аплицирања, временски период важења ових дозвола (извозне дозволе важи временски период од увозних), као и механизам коришћења истих. Наведено је да, с обзиром да је ЕУ јединствено тржиште и са јединственом царинском политиком, извозник/увозник може да поднесе захтев за издавање дозволе у било ком делу ЕУ. Код издавања извозних/увозних дозвола за производе, за које постоји одређена увозна/извозна тарифна квота, правила везана за ове дозволе су наведена у Регулативи 1301/2006. Поред ових регулатива постоје и секторски документи за спровођење. Ове дозволе се примењују за све пољопривредно-прехранбене производе, осим у одређеним случајевима (када се производи на налазе слободни на тржишту, када су у питању мале количине и сл.).

Објашњена су три начина расподеле тарифне квоте, како се пријављује, када се отвара, како функционише. Тарифне квоте су дефинисане чл. 184. и 185. Регулативе 1308/2013, док су детаљна правила управљања квотом дефинисана Регулативом 1301/2006.

Извозне рефундације, као део тржишних механизама, примењују се само при извозу у одређене треће земље. Оне се додељују при извозу производа, који су наведени у чл. 196. Регулативе 1308/2013, као и за прерађене производе, али само за количине наведених производа, који се употребљавају за производњу тог производа. Казне за манипулацију су јако високе, јер је било ситуација да се лажира крајња дестинација при извозу. Већи део

посла у овој области обавља царина. Код плаћања ових рефундација, због различитих валута у ЕУ и земљама у које се роба извози, примењују се чл. 105. и 106. Регулативе 1306/2013, који се односе на ову област. Детаљнија правила, која уређују област извозних рефундација, налазе се у Регулативи 1913/2006, али она би требало ускоро да буде замењена.

ПИТАЊЕ 46:

Који систем расподеле тарифних квота се најчешће примењује у ЕУ? (претходно достављено питање ЕК)

ОДГОВОР ЕК:

Највише примењиван систем је „први дошао први услужен“ (*first come first serve*), постоји тенденција да се пређе на тај систем. Постоје недостащи када се ради о малим и средњим предузетништвима, тако да није сасвим сигурно да ће се прећи баш на овај метод, јер се није показао као најбољи. У пакету из Балија – СТО постоји договорено правило да ако квота није коришћена дуже од три године или се користи мање од 50%, држава може да се одлучи да пређе на тај метод.

ПИТАЊЕ 47:

Каква је будућност извозних подстицаја? (претходно достављено питање ЕК)

ОДГОВОР ЕК:

За рефундирање извоза сада постоји безбедносна мрежа, као мера која се примењује када се догоди криза. Не постоји интерно правило, које би било наметнуто, све зависи од кризне ситуације.

ПИТАЊЕ 48:

Код другог модела, осим модела „први дошао први услужен“, поменули сте да се захтев подноси Генералном директорату за пољопривреду. Да ли можете да објасните како се обрачунава и можете ли да нам појасне други начин расподеле квоте? (Данило Голубовић)

ОДГОВОР ЕК:

Додела је математичка, ако има више пријава за квоте него што је расположива квота, онда ће се применити математички обрачун, при коме свако добија исти проценат.

ПИТАЊЕ 49:

У делу презентације, који се односио на тарифне квоте, наведено је да се захтева финансијско обезбеђење. На којој основи се то ради и како се одређује износ гаранције? (Бојана Тодоровић)

ОДГОВОР ЕК:

Износ гаранције је одлука јединице за тржиште и зависи од важности производа. Они раде са гарантима, а то су обично банке. Ови гаранти морају бити одобрени од стране органа за издавање дозволе. Увозник тражи од банке да изда гаранцију и за то ће банка бити плаћена. Ризик да ће се гаранција употребити је мали. Банка је повезана са органом за издавање дозволе, а када се гаранција пусти од стране банке, орган за издавање дозволе је прима и чува, а када се извоз изврши, гаранција се враћа банци. То је поједностављен одговор, а у текућем раду то је много комплексније.

Основни акт је Регулатива 1216/2009, а поред ње постоји још 50 спроведбених уредби, које се односе на увоз, односно извоз ових производа. Сами Регулативе 1216/2009 је подељена на два дела, од којих се један односи на увоз, а други на извоз. У презентацији је објашњено зашто се ови производи називају управо тако, као и у којим референтним документима су они излистани – Анекс II Регулативе 1216/2009; Анекс II Регулативе 578/2010 и Анекс XX Регулативе 1308/2013). Иначе, ЗПП се примењује само на примарне пољопривредне производе, али не и на прерађене, као што су чоколада, вафли и бисквити, сладолед. Царина на увоз ових производа је сложена и састоји се из *ad valorem* царинске основе и пољопривредне компоненте, која се израчунава на основу процента учешћа поједињих пољопривредних производа у прерађеном производу. Ови производи се не налазе у Генералном директорату за пољопривреду, већ у Генералном директорату за привреду. Објашњен је систем примене извозних рефундација на ове производе, које се, такође, не односе на саме PAPs производе, већ на поједине примарне производе који се користе за његову производњу.

ПИТАЊЕ 50:

Питање се односи на извозне субвенције за пољопривредне производе, намењене за производњу производа за извоз: Да ли те субвенције иду произвођачима пољопривредних производа или произвођачима финалног производа? (Бранислав Ракетић)

ОДГОВОР ЕК:

Да би се добиле наведене субвенције, потребно је доставити одговарајуће докуменете, који треба да потврде да је производ произведен од састојака који су пореклом из ЕУ, да је производ извежен. Наведен је пример чоколаде, где у том случају састојак или састојци за производње чоколаде морају да долазе из ЕУ, нпр. млеко, какао маслац и сл., да би могли да поднесу захтев за извозну субвенцију.

ПИТАЊЕ 51:

Шта очекују од нас да представимо у презентацији за PAPs, односно за ван Анекса I, јер у Србији они нису издвојени као посебни производи? У ССП и споразуму са ЕФТА земљама они постоје и Србија сваке године извештава ЕК о трgovини овим производима са ЕУ. Да ли би требало дати преглед царина и трговине за те споразуме? (Тамара Ђуричанин)

ОДГОВОР ЕК:

За билатерални скрининг треба представити стање онакво какво јесте, не мора детаљно, чисто да буду информисани како систем функционише?

ЗАЈЕДНИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ТРЖИШТА

15) МЛЕКО И МЛЕЧНИ ПРОИЗВОДИ

Презентован је систем заједничког тржишта у овом сектору. Покривене су теме, које се односе на функционисање јавних и приватних складишта, интервенција, извозних подстицаја и квота. Такође, посвећена је пажња и новом „млечном пакету“, који ће имати улоги да ублажи утицај укидања квота, шеми млека у школама, начину комуникације са ЕК, као и питања која се односе на квалитет и порекло млека и производа од млека.

ПИТАЊЕ 52:

Питање у вези Регулативе 1187/2009: Ко одлучује о извозним подстицајима за млеко и млечне производе, тј. када ће се применити и у ком обиму, на основу којих параметара и које је време које протекне од појаве поремећаја на тржишту до одлуке о реаговању?

(Томислав Топаловић)

ОДГОВОР ЕК:

Извозни подстицај спада у групу мера, које чине сигурносну мрежу и примењује се само када је тржиште угрожено. ЕК доноси одлуку о реаговању на основу извештаја. Није могуће одредити период реаговања, јер постоји много параметара који су у игри. У сваком случају, тежња је да се реагује што пре. Извозни подстицај је мера, која се примењује као крајњи избор у односу на остале мере пакета. Најпре се активира систем складишта (јавних и приватних).

ПИТАЊЕ 53:

Питање је везано за Регулативу 657/2008, која се односи на шему за млеко у школама: Да ли је ова шема обавезујућа за све земље чланице? У случају да није, да ли се мора спроводити на целој територији земље или може само у одређеним школама, које изаберу да спроводе меру? (Томислав Топаловић)

ОДГОВОР ЕК:

На добровољној је бази. Може се парцијално применити, тј. могу је применити они субјекти, који су заинтересовани да се уведе у њихове школе.

ПИТАЊЕ 54:

Регулатива 273/2008, која се односи на методе анализе млека, више је везана за поглавље 12, као и за регулативе 853 и 854 из 2004. год. На који начин Србија треба да представи ову регулативу, са обзиром да Министарство пољопривреде директно није одговорно за методе анализе? (Томислав Топаловић)

ОДГОВОР ЕК:

Ова регулатива биће поједностављена у будућности и усклађена са међународним стандардима. Препорука ЕК је да сачекамо са анализом и усклађивањем са овом регулативом, док је ЕК коначно не усагласи са међународним стандардима.

16) СЕКТОР ГОВЕЂЕГ И ТЕЛЕЋЕГ МЕСА

Презентован је систем заједничког тржишта у сектору говеђег меса и тржишни механизми. Представљено је постојање посебних маркентишких стандарда за говеђе и телће месо, објашњена је шема добровољног етикетирања, као и специфична правила за говедину и телетину, типови допунских мера које допуњују хоризонтално управљање системом, увозних и извозних дозвола за говедину и телетину. Објашњен је начин помоћи извозу производа од ове врсте меса, постојање одређених квота за поједине земље. Већи је број увозних тарифних квота и за сваку је урађена посебна уредба, што је карактеристично само за овај сектор и чини га компликованим. Постоје и специфична правила као што су:

- квоте за високу квалитетну говедину.
- квота за говедину без хормона.

Такође, постоје квоте и за живе животиње (неке алпске расе). Када су у питању извозне рефундације, такође се и на овај сектор односи Регулатива 1308/2013 – мера решавања поремећаја на тржишту као код осталих сектора. Постоји могућност и предлагања других мера подршке у случају поремећаја тржишта сектора говеђег и телћег меса.

ПИТАЊЕ 55:

Да ли информације о пореклу говеђег меса попут места узгоја, места клања морају да буду доступни потрошачу на месту продаје? Ако је одговор потврдан, шта се дешава у случају

када се говеда узгајају у две државе, која земља се стаља као земља узгоја? (Бранислав Ракетић)

ОДГОВОР ЕК:

Да, информације о пореклу говеђег меса попут места узгоја, места клања морају да буду доступни потрошачу на месту продаје. У случају када постоје две места узгоја, све те информације мора да буду наведене.

17) СЕКТОР СВИЊСКОГ МЕСА

Поред генералног приказа индустрије производње меса у ЕУ, као и производње по земљама, представљени су системи ЕУ политика у сектору свињског меса. Приказан је преглед царинске номенклатуре и статистика, која се води у овом сектору и обавезама земаља чланица према ЕК. Представљене су мере у случају губитка поверења потрошача услед појаве заразних болести, као и систем приватних складишта.

18) КЛАСИФИКАЦИЈА ТРУПОВА ГОВЕДА, СВИЊА И ОВАЦА И ИЗВЕШТАВАЊЕ О ЦЕНАМА У ЕУ

Презентоване су регулативе које се односе на функционисање система класификације трупова на линији клања, као и пријава цена трупова на основу оцене квалитета. Такође је презентован преглед статистике меса и сточарства, као и класе меса и начини оценивања трупова. Наглашено је да је оцењивање и пријављивање обавезно у свим државама чланицама за свињско и говеђе месо, док је за овчије месо на добровољној бази.

ПИТАЊЕ 56:

Са обзиром да се мали проценат оваца и коза (око 5% од укупно закланих), у Србији коле у кланицама, да ли пријављивање тих цена и успостављање система оцењивања трупова и пријаве цена на линији клања тих грла, представљају репрезентативан узорак и које су негативне последице у случају да се не уведе систем оцењивања овчијих трупова на линији клања? (Томислав Топаловић)

ОДГОВОР ЕК:

Сматра да је боље да се не уведе систем оцењивања на линији клања, јер то није прави и репрезентативан узорак и може довесто само до дефиниције и горих последица за државу чланицу. Како овај систем није обавезујући, његово неувођење неће довести до негативних последица по државу чланицу, с обзиром да само олакшава систем. Ипак, у случају да желимо да напредујемо на тржишту овчијег меса, а у циљу унапређења трговине и извоза, у будућности треба размишљати о увођењу овог система, али само у случају да се покаже потреба за њим.

ПИТАЊЕ 57:

Ко обучава класификаторе на линији клања и њихове контролоре и какав је начин њиховог финансирања? (Ненад Терзић)

ОДГОВОР ЕК:

Контролори класификатора су званичници, тј. службеници управе, односно надлежног министарства и они врше обуку класификатора. Класификатори у кланицама пролазе обуку. Начин финансирања није стриктно дефинисан и различит је од земље до земље (обуку може платити кланица, а могу и они сами, у зависности од система).

ПИТАЊЕ 58:

Пошто Република Србија има велики број објеката у којима се животиње колују и који у

главном кљу испод броја утврђеног прописом 1249/2008, која је ваша препорука у погледу минималног броја закланих животиња за извештавање о ценама? (Томислав Топаловић)

ОДГОВОР ЕК:

Поставити национални минимум на основу анализа и извештаја. Препоручени ниво је ако тим лимитом можемо да обухватимо бар 75% закланих свиња. У случају да је ситуација на терену таква да то није могуће, треба поставити национални минимум, да се покрије обухват минимум 50% од броја свих закланих свиња.

19) СЕКТОР ОВЧИЈЕГ И КОЗИЈЕГ МЕСА

Поред представљања система заједничког тржишта генерално, детаљније је представљен систем регулисања тржишта у случају поремећаја тржишта и који се механизми примењују у том случају. Представљене су мере у случају претераног увоза у унију, као и изузетне мере које се примењују у случају појаве заразних болести животиња и губљења поверења потрошача. Приказан је и преглед статистичког извештаја о клању и извештавању, као и преглед о производњи и увозу и извозу меса. Приказан је преглед квота по земљама и проценат испуњености тих квота.

20) СЕКТОР МЕДА

Представљен је систем заједничког тржишта у области меда, врсте помоћи у сектору пчеларства и тржишни стандарди везани за мед. Представљени су детаљније маркетиншки стандарди, као и начини обележавања различитих врста меда, као што су пекарски мед и филтрирани мед (мед са којег је прилично уклоњен полен). Такође су поменуте и посебне одредбе, које се односе на етикетирање меда, тј. јасна назнака на порекло меда (нпр. да је мед из само једне државе или је исти мешавина из више земаља). Ближе је објашњен систем државне помоћи у сектору пчеларства, као и оквирни финансијски пакет за период од 3 године, који износи око 33 милиона евра.

ПИТАЊЕ 59:

Према ЕУ правилима, држава чланица сачињава Национални програм за сектор пчеларства, који се односи на период од 3 године. На располагању има 8 мера за помоћ производиоцима. Израдом националног плана и пресека стања, земља бира једну меру, која ће бити делом финансирана из ЕУ коверте (50%). Питање је, да ли се у току те 3 године, мора примењивати само једна изабрана мера, или се мера мења у току сваке године, у зависности од потреба државе чланице? (Томислав Топаловић)

ОДГОВОР ЕК:

Земља чланица израђује национални програм за период од 3 године и бира једну или више мера од осам расположивих, које ће спроводити за тај период и добија одређена средства за њихово спровођење. У случају да нека од мера не показује задовољавајуће резултате, уз обrazloženje EK, може се тражити промена мере, која би више допринела решавању одређеног проблема. Ипак, финансијска подршка остаје иста и троши се део новца који је одобрен на почетку трогодишњег периода.

21) СЕКТОРУ ЖИВИНАРСТВА И ЈАЈА

За сектор јаја је споменут један од најстаријих докумената 2771/75. За сектор производње јаја је наглашен значај маркентишког стандарда, који, између остalog, имају улогу да утичу на: побољшање квалитета производа, заштиту цене, заштиту произвођача, као и

потрошача. Такође, значај стандарда који се односе на оцену тежине јаја, етикетирање јаја, станице за паковање, правила за превоз, складиштење јаја, као и начин презентације истих. У регулативи 1308/2013, детаљно су дати стандарди за конзумна јаја и јаја за насад, део који се односи на увозни режим, извозни режим и изузетне мере подршке.

Такође је наглашен маркентиншки стандард за живину (Регулатива 543/2008, тренутно се припрема промена исте), а дефинисани су и фиксни параметри за садржај воде у труповима живинског меса, као и дефинисање сечених комада на увежено месо и стављање ознаке порекла.

ПИТАЊЕ 60:

Молим вас да нам објасните репрезентативне цене пољопривредних производа у ЕУ, које се утврђују једном недељено или месечно и да ли се нотификују у СТО?

ОДГОВОР ЕК:

Недељене цене су цене на тржишту у ЕУ. „Trigger“ цене су цене договорене у СТО још 1995. год. и од тада се нису мењале. У ЕУ постоји преглед цена свих пољопривредних производа из свих земаља чланица, ове цене се прате и упоређују са „trigger“ ценама из чл. 2 Регулативе. Такође, додатне дажбине се утврђују на основу разлике између „trigger“ и репрезентативне цене (чл. 4.).

ПИТАЊЕ 61:

У ком обиму се користи квота за извоз живинског меса? (Данило Голубовић)

ОДГОВОР ЕК:

Користе се скоро сваке године и на годишњем нивоу, сабирањем свих количина, долазимо од величине од 800.000 тона.

22) СЕКТОР ЖИТАРИЦА И ПИРИНЧА

У оквиру ове презентације објашњене су интервенције на тржиштима житарица и пиринча (гарантоване цене, залихе из интервенција, услови за добијање одобрења за складишта која чувају робу из интервенција, квалитет производа, који се купују у оквиру интервенције), увозне и извозне дозволе, увозне дажбине, извозне субвенције и тарифне квоте. Наведене су следеће регулативе које покривају неведено: које се односе на интервенције – 1308/2013, 1370/2013, 1272/2009, 1130/2009, 720/2008, увозне/извозне дозволе 260/2009, 376/2008, 1342/2003; увозне дажбине 642/2010; извозне подстицаје 612/2009, 491/2008; квоте 1301/2006, 1067/2008, 2305/2003, 969/2006, 1064/2009, 1273/2011, 480/2012.

ПИТАЊЕ 62:

Колико често се врши контрола испуњености услова прописаних у Регулативи 1272/2009, а на основу којих, земља чланица одобрава складишту да чува робу из интервенција? (Љиљана Дудуковић)

ОДГОВОР ЕК:

У Директорату за пољопривреду постоји одељење ревизије, у оквиру којег се одлучује да ли и када се одлази у складишта одређене земље чланице, да се провери да ли су и даље испуњени услови. Редовна контрола је на 3 до 4 године.

ПИТАЊЕ 63:

Увозне квоте се код житарица уводе углавном на основу споразума ЕУ са трећим земљама. Како се утврђују количине, односно од чега све зависи висина квота? (Љиљана Дудуковић)

ОДГОВОР ЕК:

У почетку квоте су биле предмет преговора (до 2005.год.) углавном са САД и Канадом. 2004. и 2007.год., када су у ЕУ ушли нове чланице, исте су могле поднети захтев да се ажурирају нивои квота. Румунији и Бугарској су повећане квоте, које су касније фиксиране на одређеном нивоу. Нивои квота се временом мењају.

ПИТАЊЕ 64:

У Регулативи 1308/2013 поменута је обустава примене увозних царина у сектору шећера, ради нужног обезбеђења производње и у току преподневног излагања наведено је да у случају поремећаја на тржишту, ЕК може деловати одређеним механизмима. У којим то тачно ситуацијама и који механизми се употребљавају (да ли се обустављају примене квота, укидају царине на одређени период)? Да ли је било случајева обустава, нпр. у 2007/08 кризи години за тржиште житарица, када је мањак производње довео до недовољне снабдевености тржишта и раста цена? (Љиљана Дудуковић)

ОДГОВОР ЕК:

2007/08 маркетиншке године по први пут у историји ЕУ обустављена је примена царина за житарице, унутар и изван квота, тачније сведена је на 0%. Разлог за доношење ове одлуке била је врло лоша жетва у ЕУ (256 милиона тона), као и у целом свету, па је постојала опасност озбиљног недостатка житарица за исхрану стоке.

После две године, царине за пшеницу и јечам у оквиру квота сведене су на 0%. Разлог овог потеза ЕУ био је висок ниво цена у Унији, а циљ је био да се олакши снабдевање потрошача.

23) СЕКТОР СЕМЕНАРСТВА

Регулативом ЕУ из 2013.год., (*Regulation (EC) No of the European Parliament and of the Council of December 2013*), утврђено је да нема више конкретних мера, које се односе на стављање у промет семена пољопривредног биља, већ постоје само хоризонталне мере. Област семена пољопривредног биља дефинисана у 12 директива ЕУ, које се односе на признавање сорти, контролу производње, квалитет семена, паковање, обележавање и стављање у промет. На нивоу ЕУ постоји предлог да се донесе нова Регулатива која би дефинисала ову област, а којом би се ставиле ван снаге свих 12 директива. Постојећих 12 директива биће усаглашавано у оквиру Поглавља 12, а у Поглављу 11 нема усаглашавања, већ ће се вршити само аналитичко представљање статистичких податка о производњи семена и стављању на тржиште.

24) ТРЖИШНЕ МЕРЕ ЕУ ЗА ШЕЋЕР

У презентацији ближе су објашњени: Маркетиншки инструменти; Помоћ приватном складиштењу; Повлачење шећера; ЕУ обавештавање о ценама, ЕУ процене производње; ЕУ систем надзора у трговини; увозне и извозне дозволе; Квоте; Увозне царине; Тржишни механизми. Код извозних субвенција наглашено је да у овом сектору нису активне. Квоте ће бити напуштене 2017.год., с тим што ће Хрватска, као нова чланица, до 2017.год. задржати квоту од 40.000 тона.

Наведене су следеће регулативе: 1308/2013, 951/2006, 952/2006, 967/2006, 1667/2006, 828/2009, 891/2009.

25) ХМЕЉ

На сектор хмеља се, поред Директиве Савета и Парламента (ЕУ) 1308/2013 примењују још 4 директиве и то:

- Директива Комисије (ЕК) 1850/2006 о сертификацији хмеља и производа од хмеља, којом се прописују обавеза сертификације хмеља и постојање деклерације која потврђује његов квалитет, а издаје је орган надлежан за сертификацију у држави чланици, који је признат и одговоран за спровођење одредби ове директиве. Такође се прописује декларисање хмаља на паковању. Дат је коментар да иако Република Србија није значајан производио хмеља, сертификација и структуре које је прате је обавезна.
- Директива Комисије (ЕК) 1295/2008 о увозу хмеља из трећих земаља, која се бави стављањем на тржиште хмеља и производа из трећих земаља, који мора пратити доказ о квалитету, који је одговарајући доказу о квалитету хмеља и производа у ЕУ. Издаје га орган треће земље, надлежан за сертификацију.
- Директива Комисије (ЕК) 1299/2007 о признавању организација производио хмеља, где је услов запризнање минимум 60 хектара под хмељом. Коментар је био да пошто Република Србија има мање од 60 хектара укупне производње, вероватно ће се ово правило мењати.
- Директива Комисије (ЕК) 1557/2006 о достављању података, којом се одређују подаци неопходни за надзор тржишта, а достављају се Комисији једном годишње.

ПИТАЊЕ 65:

Да ли надлежни орган за сертификацију хмеља мора бити државни или може бити делегирана надлежност сертификационој кући. (Милан Ђупрић)

ОДГОВОР ЕК:

Одговор ће бити достављен писаним путем.

26) ДУВАН

На сектор дувана се примењује Директива Савета и Парламента (ЕУ) 1308/2013 у делу обавезне доставе података о производњи Комисији и одредбе за међусекторске организације.

- Директива Комисије (ЕК) 2095/2005 о врсти података и терминима достављања података Комисији као и типовима дувана;
- Директива Комисије (ЕК) 709/2008 о секторским организацијама и споразуму у сектору дувана

ПИТАЊЕ 66:

Уредбом Савета (ЕК) 1234/2007 било је дефинисано постојање Фонда заједнице за дуван (чл. 104.), али нису прописани извори финансирања. С обзиром да у тексту нове Уредбе (ЕУ) 1308/2013 тај фонд није наведен, на који начин се уређује подизање јавне свести о штетним ефектима конзумирања дувана и мере подршке производиојачима дувана да пређу на гајење других усева? (Милан Ђупрић)

ОДГОВОР ЕК:

Фонд за дуван више не постоји. Финансирали су га производиојачи дувана, тако што су се одрекли дела својих прихода од подстичаја, прво са 2% а потом са 5%. Новац је усмераван у DG SANCO и користио се за смањење броја пуничара. Пошто производиојачи дувана не добијају посебну помоћ од 2010. год., тако су се угасили и извори финансирања.

27) ВИНО

У презентацији коју је представила г-ђица Корина-Марија Мокану, извршен је преглед реформе винског сектора из 2008. год., као и резултати те корените реформе заједно са

позитивним утицајима које је та реформа имала на вински сектор ЕУ. Такође, представљена је заједничка организација тржишта, која је започета 2013. год., и представљене главне уредбе које регулишу сектор виноградарства и винарства (нова уредба Regulation (EU) No 1308/2014, као и старе уредбе Commission Reg. (EC) No 555/2008, Commission Reg. (EC) No 436/2009, Commission Reg. (EC) No 606/2009 и Commission Reg. (EC) No 607/2009).

ПИТАЊЕ 67:

У члану 46. Уредбе (ЕУ) 1308/2013 дефинисана је накнада произвођачима за губитак прихода по основу реструктуирања и конверзије винограда која може бити и до 100 % од трошкова губитка. На који начин се одређује висина накнаде? Како се рачуна паушал за зелену бербу? Објасните начин израчунавања изгубљеног прихода (да ли су то тренутни тржишни подаци о вредности грожђа и вина, трошкови производње и сл. у датој години или се до података долази на основу просека вредности прихода из претходних година)? На који начин се израчунавају износи за прорачунска ограничења за програме подстицања дефинисани Прилогом VI Уредбе (ЕУ) 1308/2013, односно како би се израчинавао износ за прорачунска ограничење за вински сектор за Србију када буде била чланица (да ли би се узимале површине под виноградима или и остали параметри који се тичу производње вина)? (Дарко Јакшић)

ОДГОВОР ЕК:

Што се тиче обрачуна губитка прихода по основу реструктуирања и конверзије винограда, као и висине паушала за зелену бербу по основу Уредбе (ЕУ) 1308/2013 се неће мењати у односу на услове и начин који су дефинисани Уредом Комисије (Е3) бр. 555/2008. Израчунавање износа за прорачунска огранишења за програме подстицаја за Србију ће бити ствар преговора Републике Србије у току приступања ЕУ, где ће један од параметара бити и површина под виноградима, али и други параметри.

ПИТАЊЕ 68:

Речено је да ће Виноградарски регистар и даље бити основа за вински сектор. Да ли ће делегирани, односно имплементирајући акти по основу Уредбе 1308/2013 дефинисати на исти начин Виноградарски регистар, годишње пријаве бербе и друге годишње пријаве? Конкретно, да ли ће се смањивати толеранција тачности GPS уређаја дефинисана Упутством о мерењу виноградарских парцела везано за Уредбу (ЕК) 479/2008, која је укинута и Уредбом (ЕК) 555/2008? Такође, да ли би дефинисана резолуција ортофотографија, које се користе за Виноградарски регистар, остала у истом оквиру? (Дарко Јакшић)

ОДГОВОР ЕК:

Виноградарски регистар је основа за подстицаје у винском сектору, а с обзиром да су у питању техничке ствари, у вези дозвољених толеранција тачности GPS уређаја и везано за ортофотографије, тренутно се не може дати одговор без накнадних консултација.

ПИТАЊЕ 69:

У Уредби (ЕК) 1308/2013 дефинише се начин заштите ознака географског порекла, који је разрађен Уредбом (ЕК) 607/2009, као и уведен системом *E-Bacchus*. С обзиром да се најављују делегирани, односно имплементирајући акти, да ли се очекују неке разлике у односу на садашњи систем? На пример, помиње се да ће ЕК донети делегиране акте којима ће се дефинисати врста подносиоца захтева за заштиту, а такође се најављује дефинисање

додатних критеријума (чл. 109. Уредбе, а који се раније нису помињали у 1234/2007) – да ли можете да објасните о каквим се додатним критеријумима ради? (Дарко Јакшић)

ОДГОВОР ЕК:

Новим делегираним, односно имплементирајућим актима нове Уредбе (ЕК) 1308/2013, не планирају се промене, које се тичу система географског порекла. Овим одредбама настојало се да се остави могућност евентуалног бољег регулисања ове проблематике, посебно када су у питању старе ознаке географског порекла, које већ постоје, а које се могу признати по основу PDO/PGI система.

28) АРОМАТИЗОВАНИ ПРОИЗВОДИ ОД ВИНА

Презентацију о ароматизованим винима је представила г-ђица Корина-Марија Мокану, која је представила старе регулативе *Council Regulation (EEC) No 1601/91* и *Commission Regulation (EC) No 122/94*. Након овога, детаљно су представене основе предлога нове уредбе под називом СОМ(2011)530, којом се уређују дефиниције, опис, презентација, декларисање и заштита ознаке географског порекла за ароматизована вина.

ПИТАЊЕ 70:

Произвођачи вина из Републике Србије су у оквиру Светске организације за интелектуалну својину (WIPO) преко Лисабонског аранжмана о заштити ознака географског порекла и њиховом међусобном регистровању у Међународном бироу за интелектуалну својину 2011. године заштитили ознаку једног ароматизованог вина. Защита важи у већем броју земаља, од којих су неке земље чланице ЕУ (Бугарска, Италија, Мађарска, Португал, Словачка, Француска, Република Чешка и др.).

Због разликовања ставова по питању генеричности назива ознаке географског порекла тог ароматизованог српског вина, ознака географског порекла датог вина није уврштена на Листу заштићених ознака за вина у оквиру Протокола II ССП. С обзиром да су све земље чланице потписнице Лисабонског аранжмана у обавези да штите ознаке географског порекла на својој територији, као и да се заштићен назив у тим земљама, по основу овог аранжмана, не може сматрати генеричним, питање је: Какав је однос ЕК према овом међународном праву (признатим Лисабонским аранжманом), које произвођачи вина из Републике Србије, као овлашћени корисници заштићене ознаке географског порекла овог вина, имају у земљама ЕУ? (Дарко Јакшић)

ОДГОВОР ЕК:

С обзиром да ЕУ није чланица Светске организације за интелектуалну својину (WIPO), а да је проблематика заштите ознаке географског порекла уређена сопственом законском регулативом ЕУ, неопходно је ово питање регулисати у складу са ЕУ регулативом.

29) АЛКОХОЛНА ПИЋА

Регулативама 110/2008 и 716/2013 дефинишу се правила, која се односе на дефинисање, опис, категоризацију, презентацију и декларисање јаких алкохолних пића, као и географка ознака јаких алкохолних пића. У првом делу презентације приказане су дефиниције одређених термина.

Посебно је објашњена подела алкохолних пића на 46 категорија кроз Анекс 2, тако што су детаљно описане првих 14 категорија, које се добијају алкохолном ферментацијом, а потом и преостале категорије од 14 до 46, које се добијају додавањем етил алкохола биљног порекла.

Након тога објашњена су основна правила која се односе на опис, представљање и декларисање алкохолних пића.

У последњем делу презентације дефинисани су услови и процедуре за добијање географске ознаке кроз Анекс 3 Регулативе 110/2008 и Регулативе 716/2013.

ПИТАЊЕ 71:

У Србији се производе пића, која се по свом саставу не могу сврстати ни у једну од категорија пића из Регулативе 110/2008. То су у суштини воћне ракије са додатком ароматичног биља (пр. траварица, линцура). Који је начин и поступак за успостављање нових категорија за таква пића, које су воћне ракије са додатком екстракта биља или делова биљака (колико је то реално и колико је дуг процес)? (Колинда Хрехоровић)

ОДГОВОР ЕК:

Поступак за покретање за добијање нове категорије мора да потекне од иницијативе земље чланице, које је заинтересована за успостављање нове категорије или групе земља. Постоје различити елементи како ће се ово пиће идентификовати као посебан производ. У овом случају се не мисли на специфичности везане за географску ознаку. Група експерата обрађује захтев и уколико донесе одлуку да има основа за формирање нове категорије, покреће се поступак у ЕК и захтев се прослеђује Комитету одбора за пољопривреду на даљу процедуру.

ПИТАЊЕ 72:

Док се ова врста пића не дефинише (као нова категорија или као географска ознака), како се тренутно поступа са таквом врстом пића у промету, у смислу категоризације и декларисања, посебно при извозу на ЕУ тржиште? (Колинда Хрехоровић)

ОДГОВОР ЕК:

У овом моменту, уколико се пиће не налази у оквиру ни једне категорије, на декларацији мора стајати „јака алкохолна пића“ поред трговачког имена, да би се могло наћи у промету како на европском, тако и на домаћем тржишту. Постоје три могућности да се ово пиће у даљој будућности декларише у складу са Регулативом 110/2008:

- 1 – да се поднесе захтев за нову категорију,
- 2 – да се дефинише као географска ознака,
- 3 – да се подведе под групу пића „остала алкохолна пића“.

30) КАКАО И ПРОИЗОДИ ОД ЧОКОЛАДЕ

Директива ЕУ 2000/36/ЕС

Ова област је пре свега регулисана Директивом 73/241/ЕЕС, као и Директивом 2000/36/ЕС, са превасходним циљем да се регулише тржиште какао производа и чоколадних производа. Правни оквир регулише, пре свега, општа правила за производњу, као и прописане називе под којима се ови производи стављају на тржиште.

31) ЕКСТРАТИ КАФЕ И ЕКСТРАТИ ЦИКОРИЈЕ

Директива ЕУ 1999/4/ЕС

Област екстраката кафе и цикорије уређена је, пре свега, Директивом 1999/4/ЕС, којом се ближе пропisuју захтеви квалитета производа, као и класификација, прописани називи под којима се ови производи стављају на тржиште, као и додатни захтеви, који се односе на означавање.

ПИТАЊЕ 73:

Да ли постоје одговарајући прописи на нивоу ЕУ, којима се дефинишу општи услови у

погледу квалитета сирове кафе, која се ставља у промет (нпр. проценат влаге, дозвољен проценат страних примеса)? (Бранислав Ракетић).

ОДГОВОР ЕК:

Колико им је познато, не постоји сличан пропис, оно што је регулисано јесу захтеви у погледу безбедности хране, који се односе и на ове производе.

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

32) ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

Презентација о органској производњи обухватила је: развој органске производње у ЕУ, прописе којима је ова област регулисана, циљ и област примене прописа, правила производње, контролни систем, трговину са трећим земљама, стање у Републици Србији и закључке.

ПИТАЊЕ 74:

Да ли произвођачи органских производа, услед недостатка сертификованог репродуктивног материјала из органске производње на тржишту, могу коритити семе из сопствене производње и под којим условима, нарочито када се ради о аутохтоним сортама, које су прилагођене локалним агроеколошким условима? (Лидија Аћимовић)

ОДГОВОР ЕК:

Може се користити семе из органске производње и за сада је дозвољена и употреба семена из конвенционалне производње (изузећа од правила производње). Произвођач може користити сопствено семе, под условом да не дође до повреде одредаба хоризонталног прописа (неопходна је усклађеност са Уредбом која се односи на семе).

ПИТАЊЕ 75:

На који начин се контролише количина органских производа, који се продају неупаковани, на зеленим пијацама и путем интернета? (Лидија Аћимовић)

ОДГОВОР ЕК:

Количине производа у промету је тешко контролисати. Произвођачи који се баве малопродајом не подлежу контроли. Контролни систем зависи од државе чланице. Свака држава чланица ЕУ самостално одлучује на који начин ће организовати контролни систем.

ПИТАЊЕ 76:

Узимајући у обзир чл. 1. параграф 2. Уредбе бр. 834/2007, да ли се производи који се добијају применом метода органске производње, а нису намењени исхрани (нпр. вуна, етарска уља) могу сертиковати као органски производи? (Лидија Аћимовић)

ОДГОВОР ЕК:

Производи који нису намењени исхрани не могу се обележавати логом органског производа. Према важећој ЕУ регулативи, не може се спречити употреба термина органик, био, еко и сл. у називу ових производа. Пчелињи восак и етарска уља вероватно ће бити обухваћени Анексом I нове ЕУ регулативе.

ПИТАЊЕ 77:

Да ли се препознаје органска производња меда? Због слабе могућности да се контролише исхрана пчела, на који начин се врши та контрола? Да ли је сектор меда регулисан са

органске стране? (Жарко Радат)

ОДГОВОР ЕК:

Да, мед може да се сертификује као органски, у оквиру уредбе за органску производњу. Правила за контролу и држање пчела, услови које уредба уводи су да мора да постоји подручје око 3km око кошнице које је органско, где се гарантује да се не користе недозвољени пестициди за заштиту биља. Дивља подручја не подразумевају се буквално као органска, али што се овог питања тиче, у складу су са захтевима уредбе.

ПИТАЊЕ 78:

Везано за нову одредбу, која се односи на немогућност да се газдинства баве паралелном производњом, односно конвенционалном и органском производњом, да ли ће постојати транзициони период, који би дао могућност посебно малим произвођачима да им производња буде исплатива. Ово је посебно битно за произвођаче у Србији, где је још увек тржиште органских производа неразвијено? (Бранислав Ракетић)

ОДГОВОР ЕК:

У сладу са одредбама уредбе, није дата могућност прелазног периода, пошто је до сада било веома тешко контролисати производе, који долазе са газдинства где се одвија паралелна производња.

ПИТАЊЕ 79:

Да ли се очекује поједностављење процедуре за укључивање Републике Србије на Листу трећих земаља, пошто је захтев званично поднет 2010. год.? Укључивање Србије на листу би у многоме допринело развоју органске пољопривреде. (Бранислав Ракетић)

ОДГОВОР ЕК:

Поред правила која се односе на укључивање неке државе на листу трећих земаља, постоје и правила којима се признају одговарајуће контролне куће за одређене државе. Оно што је битно за Србију је да настави да усклађује свој правни оквир и на тај начин докаже да има еквивалентан систем који постоји у ЕУ.

ПОЛИТИКА КВАЛИТЕТА

33) ШЕМЕ КВАЛИТЕТА ЕУ ЗА ГЕОГРАФСКУ ОЗНАКУ

Правни оквир који уређује ову област заштите географског порекла је поделења на три дела: један део се односи на заштиту географског порекла пољопривредних и прехранбених производа који је дефинисан Уредбом 1151/2012, вина дефинисана Уредбом 1308/2013, ароматизован вина 1601/91 и алкохолна пића 110/2008. Презентација се односила на дефиниције, које се односе на заштићено име порекла, заштићену географску ознаку и традиционалне загарантоване производе, поступак регистрације на нивоу ЕУ, као и вредност производње производа са географским пореклом.

ПИТАЊЕ 80:

Пошто је у Србији заштита географског порекла је дефинисана Законом о заштити географског порекла, који се односи на пољопривредна и прехранбене производе (осим вина и ракија), али и на непрехранбене производе и услуге, да ли ћемо од стране ЕК имати захтев да развијемо посебан правни оквир, којим ће се уредити област заштите географског порекла пољопривредних и прехранбених производа? (Бранислав Ракетић)

ОДГОВОР ЕК:

ЕК неће директно тражити да морате имати посебан законски оквир, којим ће се дефинисати заштита географског порекла пољопривредних и прехрамбених производа, али ће тражити да се преузме „садржај“ правног оквира ЕУ, односно да се успостави систем који би требао да буде еквивалентан систему заштите географског порекла, који постоји на нивоу ЕУ.

ПИТАЊЕ 81:

У Србији постоје одређени број заштићених назива производа, за које не постоје сертификованы производи, односно где нема производње тог производа. Да ли постоје такви случајеви у ЕУ са називима производа који су заштићени, а где нема тих производа на тржишту? Шта се дешава са тим производима? (Бранислав Ракетић)

ОДГОВОР ЕК:

У случају када не постоји производња више од 7 година, односно где су производи одустали од производње, која је у складу са спецификацијом производа који је заштићен, ти производи губе заштиту.

ПИТАЊЕ 82:

С обзиром да је препоручено да се ово питање постави у оквиру презентације о политици квалитета (географске ознаке и традиционални називи), дато питање је поновљено. Произвођачи вина из Републике Србије су у оквиру Светске организације за интелектуалну својину (WIPO) – организације коју су основале Уједињене Нације преко Лисабонског аранжмана о заштити ознака географског порекла и њиховом међусобном регистровању у Међународном бироу за интелектуалну својину 2011. год. заштитили ознаку једног ароматизованог вина. Заштита важи у већем броју земаља, од којих су неке земље чланице Европске Уније.

Због разликовања ставова по питању генеричности назива ознаке географског порекла тог ароматизованог српског вина, ознака географског порекла датог вина није уврштена на Листу заштићених ознака за вина у оквиру Протокола II Споразума о стабилизацији и пријуживању. С обзиром да су све земље чланице потписнице Лисабонског аранжмана у обавези да штите ознаке географског порекла на својој територији, као и да се заштићен назив у тим земљама, по основу овог аранжмана не може сматрати генеричним, питање је: Какав је однос Комисије према овом међународном праву (признатим Лисабонским аранжманом) које произвођачима из Републике Србије (овлашћеним корисницима заштићене ознаке географског порекла овог вина) гарантује заштиту назива у земљама Европске Уније у којима је дата ознака заштићена? Питањеважи и за све производе који су заштићени по основу Лисабонског аранжмана у појединим земљама ЕУ? (Дарко Јакшић)

ОДГОВОР ЕК:

С обзиром на комплексност проблематике, предложено је да се ово питање пошаље електронским путем, како би се извршиле одговарајуће консултације са правном службом у ЕК и добио адекватан одговор.

34) ПРОМОЦИЈА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

Област промоције пољопривредних производа уређена је Уредбом 3/2008, као и имплементационим правилима, која су дата Уредбим Комисије 501/2008.

ПИТАЊЕ 83:

Да ли након успостављања инфраструктуре, која је потребна за промоцију, Република Србија може да аплицира за овај програм, било сама или заједно са неком чланицом ЕУ? (Бранислав Ракетић)

ОДГОВОР ЕК:

Нису сигурни да ли постоји могућност да неко ко није члан ЕУ, може да аплицира за програм промоције. Потребно је да се достави писани захтев ЕК, да се види да ли постоји нека могућност за коришћење овог програма од стране Србије.

ПИТАЊЕ 84:

Обзиром да је за коришћење мера планираних Регулативом 3/2008 неопходно да се направи програм који усваја ЕК, а да реализација програма подлеже принципу праћења, надзора и извештавања, ко је у државама чланицама овлашћена иниституција или управљачко тело, које носи ове активности и из којих фондове ЕУ се ове активности финасирају? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

У државама чланицама ове програме води министарство пољопривреде и управљачко тело задужено за рурални развој или агенција за плаћање. Сви механизми спровођења и контроле су компатibilni са осталим мерама руралног развоја. Након што овлашћена иниституција преда програм ЕК, приступа се избору имплементационог тела за спровођење мере промоције и прави се тројни уговор између ЕК, министарства и имплементационог тела, а пре почетка рада и уговор између министарства и имплементационог тела, који је неопходно да верификује ЕК.

ПИТАЊЕ 85:

У презентацији су споменуте професионалне организације, које на националном нивоу могу да аплицирају за средства из буџета ЕУ намењена промоцији. Можете ли конкретно да нам наведете које организације су заинтересоване да аплицирају за фондове и да ли су оне у обавези да консултују компетентно национално тело у погледу садржаја програма, уколико национално тело нема финансијско учешће у програму? (Јасмина Мильковић)

ОДГОВОР ЕК:

Заинтересоване професионалне организације могу да буду удружења потрошача или професионалне организације фармера на националном нивоу, која испуњавају услов репрезентативности, при чему не постоји јасна граница за утврђивање репрезентативности. Ако неко национално удружење учествује са више од 50% у националној производњи, веома је вероватно да испуњава услов репрезентативности, али то никако не значи да национално удружење, које у националној производњи учествује са 20%, не испуњава овај услов у зависности од околности. Треба избегавати мала удружења, јер постоји бојазан да неће бити у стању да обезбеде задовољавајући ниво производење и продаже који се у ЕУ жели постићи, а чиме се оправдава програм промоције. Држава чланица утврђује која је одговарајућа величина удружења на националном нивоу. ЕК има услове и након извршене провере испуњености услова даје препоруке. Компетентно национално тело је у обавези да учествује у реализацији програма промоције и прави предселекцију у погледу испуњености услова заинтересоване професионалне организације, која ће да спроводи програм, без обзира што

национално тело нема финансијско учешће у програму. Ниво учешћа компетентног националног тела у реализацији програма промоције расте сразмерно нивоу финансијског учешћа у истом.

35) ВОЋЕ И ПОВРЋЕ

Основна правила заједничке организације тржишта

Презентација се односи на успостављење заједничке организације пољопривредних тржишта, укључујући и секторе воћа и поврћа и прерађевина воћа и поврћа. Представљене су мере подршке овог сектора кроз први стуб подршке, тј. директна плаћања, као и кроз стуб два (мере руралног развоја). Приказани су сви режими у сектору воћарства и повртарства, а посебан акценат је стављен на разлику између произвођачких организација и производњачких група. Објашњене су могућности и варијанте оперативних програма и финансирање истих. Последњи део презентације односио се на трговину са трећим земљама.

ПИТАЊЕ 86:

Питање се односи на увозне цене: У делу презентације, који се односио на трговину са трећим земљама, поменули сте улазну цену, која је везана за тарифне линије, које се односе на воће и поврће. Да ли можете да одговорите да ли су те увозне цене CIF цене, оптерећене свим дажбинама или ви на неки други начин израчунавате ове цене? Да ли су ове цене везане за тарифне линије на осам цифара? (Тамара Ђуричанин)

ОДГОВОР ЕК:

Улазна цена се примењује само на 16 производа воћа и поврћа, анекс 16 Регулативе 1308/2013 – агруми, парадајз, итд. Ако увозите у ЕУ, имате прво ad valorem царину, на коју се додаје додатна царина (специфична царина) и она ће бити платива само под одређеним условима – тако функционише систем увозне цене. Стандардна увозна вредност се свакодневно прорачунава и ако се увоз врши без фактуре, у тој ситуацији се пореде стандардне увозне вредности и улазне цене, па ако је ова стандардна увозна вредност нижа од улазне цене, наплаћују се и специфичне царине. Послаће нам документ у коме ће нам детаљније разјаснити.

ПИТАЊЕ 87:

Питање се односи на чл.182. Регулативе 1308/2013 о додатним увозним царинама: Да ли бисте могли да нам објасните у којим случајевима се примењују додатне увозне царине? У ком временском раздобљу и за који референтни период се те „иницијалне цене“ пријављују СТО, а које се користе као један од разлога за примену додатних увозних царина? (Тамара Ђуричанин)

ОДГОВОР ЕК:

Стандардна увозна вредност се свакодневно мења и облављује у Службеном листу ЕУ, а обрачунава се на основу улазних цена земаља чланица (земаља порекла). Иницијална цена се пријављује СТО од 1995. год., она је фиксна на нивоу СТО.

ПИТАЊЕ 88:

Претходно постављено питање, које се односи на за државну помоћ за језграсто воће у оквиру заједничке организације тржишта. (Тамара Ђуричанин)

ОДГОВОР ЕК:

Одговор ће нам доставити у писаној форми.

**36) КВОТА ЗА БЕЛИ ЛУК И ДРУГЕ ОДРЕЂЕНЕ ПРОИЗВОДЕ КОЈИ СЕ УВОЗЕ
ИЗ ТРЕЋИХ ЗЕМАЉА**

Регулатива 341/2007

Представљена је уредба Комисије (ЕК) 341/2007, која се односи на квоте за лук и друге одређене производе који се увозе из трећих земаља.

ПИТАЊЕ 89:

Претходног дана смо добили одговор да је најчешће примењиван метод расподеле тарифне квоте „први дошао први услужен“, а сада у презентацијама за бели лук и печурке сте приказали да се квота за увоз ових производа распоређује по моделу традиционални/нови увозници. Да ли можете да нам одговорите зашто се у овим случајевима примењује овај метод расподеле квоте? (Тамара Ђуричанин)

ОДГОВОР ЕК:

Ради се о веома осетљивом сектору, а квота за бели лук је таква да нема пуно заинтересованих, па би онај који први уђе на тржиште испунио квоту тако да би остали увозници увозили без преференцијала, па би традиционални увозници били оштећени. Ово је стари начин расподеле квоте, који се одржавао.

37) КВОТА ЗА КОЗЕРВИСАНЕ ПЕЧУРКЕ УВЕЗЕНЕ ИЗ ТРЕЋИХ ЗЕМАЉА

Регулатива 1979/2006

Уредба Комисије (ЕК) 1979/2006 која се односи на квоте за конзервисане печурке, уvezене из трећих земаља.

38) ЦЕМОВИ, МАРМЕЛАДЕ, ГЕЛОВИ И ЗАСЛАЂЕНА КЕСТЕН ПИРЕА

Директива ЕУ 2001/113/ЕК

Представљена је Директива Комисије 2001/113/ЕК која се односи на цемове, гелове, мармеладе и заслађена кестен пиреа, намењени људској потрошњи.

39) ВОЋНИ НАПИЦИ

Директива 2012/12/ЕУ

Кратко је представљена Директива Комисије 2001/212/ЕК, која се односи на воћне сокове и сличне производе намењене људској потрошњи.

40) ТРЖИШНИ СТАНДАРДИ ЗА СВЕЖЕ ВОЋЕ И ПОВРЋЕ

У оквиру неколико презентација, представљене су основе садржане у Уредби (ЕК) 1308/2013, којом се успоставља заједничка организација тржишта, имплементирајућој Уредби Комисије (ЕУ) 543/2011, која се односи на воће, поврће и прераду воћа и поврћа и Уредби Комисије (ЕК) 288/2009, која се тиче снабдевања воћа и поврћа, прехранбених производа од воћа, поврћа и банана, шеме воће у школама.

Представљене су основне разлике између специфичних и општих тржишних стандарда за воће и поврће и направљена је веза са међународним UNECE стандардима. Код контроле усклађености стандарда дефинисано је да мора постојати координационо тело и инспекцијско тело, као и дефинисана њихова улога. Као важан сегмент у овој контроли је Регистар трговаца са базом података. Објашњен је и систем анализе ризика и ниво његовог значаја, издавање сертификата усаглашености, правила приликом извоза и увоза воћа и поврћа, као и годишњи извештаји, које је инспекцијска служба обавена да доставља на годишњем нивоу.

ПИТАЊЕ 90:

Да ли је Регистар трговаца јаван документ? Ако јесте, до ког нивоа јавности се иде, јер претпостављам да је Регистар интересантан за инокупце, у смислу спољнотрговинске

размене, а са друге стране разврставање на категорије у бази Регистра се врши по степену ризика, што многим трговцима није у интересу да се зна? (Колинда Хрехоровић)

ОДГОВОР ЕК:

Мишљења су да није јавни документ, устројава се на националном нивоу у оквиру акта. Ова проблематика ће се проверити, након чега ће се доставити одговор електронским путем.

ПИТАЊЕ 91:

Овлашћени трговац, који има најмању категорију ризика, добија одобрење на најмању годину дана. Он мора имати свог интерног контролора, који ће вршити контролу усклађености тржишних стандарда воћа и поврћа. Која врста обуке је потребна за интерног контролора, који финансира његову едукацију и да ли мора имати званични документ о нивоу његове стручности? (Колинда Хрехоровић)

ОДГОВОР ЕК:

Немају сазнање коју обуку мора да прође интерни контролор и да ли мора да поседује неки сертификат или документ да може вршити контролу усклађености тржишних стандарда за воће и поврће. Ова проблематика ће се проверити, након чега ће се доставити одговор електронским путем.

ПИТАЊЕ 92:

По основу имплементирајуће Уредбе ЕК (ЕУ) 543/2011 постоје 10 специфичних тржишних стандарда, а сви остали су општи стандарди. У тих 10 стандарда не налазе се воћне врсте које су од најважнијег економског значаја за Србију (малина, шљива и др.). Да ли ми можемо у нашем подзаконском акту, за воћне врсте које су нама економски важне и по којем смо ми препознатљиви у свету, да пропишемо као додатне конкретне стандарде и њихов систем контроле, односно да уместо 11 имамо 13? (Колинда Хрехоровић)

ОДГОВОР ЕК:

За све воћне врсте које се не налазе у оквиру 10 специфичних тржишних стандарда, примењују се општи стандарди. Ми не смејмо условљавати и пооштравати услове стандарда и на тај начин правити баријере приликом стављања овог воћа на тржиште, како инострано, тако и домаће. Уколико смо заинтересовани да кроз нашу законску легислативу поједине воћне врсте (малине и шљиве) третирамо као специфичне (конкретне) стандарде и применимо пооштreni систем инспекцијске контроле усклађености, морамо се обратити ЕК одређеним захтевом уз образложење и у складу са њиховим одговором се понашати.

41) ЖИВЕ БИЉКЕ И ПРОИЗВОДИ ЦВЕЋАРСТВА

Опште одредбе

Кроз кратку презентацију, г-дин Руди Ван дер Стапен је објаснио да за сектор цвећарства важе све одредбе заједничке организације тржишта, које су дефинисане Уредбом (ЕК) 1308/2013. Такође је поменуто да су тржишни стандарди за цвеће укинути. На крају су предочене мере руралног развоја, којима се подстиче промоција цвећа.

42) МАСЛИНЕ И МАСЛИНОВО УЉЕ

Кроз презентацију објашњени су: стандарди за маслиново уље и уље од комине маслина, хемијске и органолептичке карактеристике маслиновог уља као релевантне методе анализа, уговорање са приватним складиштима у случају озбиљног поремећаја на

тржишту. Наведене су следеће регулативе ЕУ као релевантне: 1308/2013, 29/2012, 2568/91 и 826/2008.

РУРАЛНИ РАЗВОЈ

43.) ПОЛИТИКА РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЕУ ЗА ПЕРИОД 2014-2020

ЕУ политика руралног развоја у периоду 2014-2020: г-Керстин Росенов је дала преглед главних елемената реформи, нове оквире креирања политике руралног развоја и стратешког програмирања. Као главни елементи реформе, наведени су:

- Повећање ефективности, ефикасности и перформанси политика руралног развоја јачањем стратешког приступа;
- Обезбеђивање боље координације и комплементарности са другим ЕСИ фондовима, оснивањем заједничког оквира;
- Унапређење потенцијала политика руралног развоја за боље разумевање и усмеравање ка специфичним развојним потребама руралних подручја;
- Поједноставити имплементацију политке руралног развоја и кориснијом за све кориснике.

Представљена је нова политка руралног развоја ЗПП и везе са комплементарним мерама директних плаћања, хоризонталним регулативама за финансирање и контролу, као и везе са СМО.

Представљен је *Partnership Agreement*, који дефинише стратегију, циљеве, приоритете и моделе за коришћење ЕСИ фондова на ефикасан начин. Представљени су захтеви у погледу програмирања и надзора, евалуације и алокације средстава.

ПИТАЊЕ 93:

Да ли постоје последице (финансијске или неке друге) по државу чланицу ако не успе да достигне износ за зелене мере наведене у презентацији, а који је минимално 30% од укупног финансијског пакета? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

Државе чланице пажљivo планирају своје програме и 30% као минимум је одређен пошто су иначе зелене мере у претходном периоду чиниле између 20% и 30% од финансијске подршке кроз ЕАФРД. Наравно да се мора водити рачуна да неке државе теже могу остварити то због објективних околности (Луксембург), али то је законска обавеза и ако се не исуни следе сусpenзија или неки други видови казни.

43.) ПОЛИТИКА РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЕУ ЗА ПЕРИОД 2014-2020

Мере и услови

Г-дин Георгиос Матиодакис из DG AGRI укратко је представио мере руралног развоја за програмски период 2014-2020, као и разлоге зашто су неке већ постојеће мере обједињене или су претрпеле измене у смислу прилагођавања њиховог обима, услова прихватљивости, висина помоћи, итд.

Посебна пажња у презентацији се односила на мере преноса знања и информисање, активности пољопривредних саветодавних служби, шеме квалитета за пољопривредне и прехрамбене производе, инвестиције у физичка средства, развој пољопривредних субјеката и пословања, као и на основне услуге и обнову села, успостављање произвођачких група и организација, мере које се односе на заштиту животне средине и климатске промене, сарадњу, управљање ризицима, LEADER и иновације.

ПИТАЊЕ 94:

Ко је овлашћена институција за спровођење мере и координацију рада саветодаваца и да ли је неопходно успостављање система лиценцирања и акредитације пружаоца саветодавних услуга? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

Одабир пружаоца саветодавних услуга се врши кроз процедуре везане за јавне набавке. Развијање тендерских услова је неопходно да буде пажљиво урађено, како би на тендеру били одабрани пружаоци саветодавних услуга, који могу да одговор захтевима корисника. Све остало је остављено државама чланицама, да праве сами у оквиру постојећих система саветодавних служби.

ПИТАЊЕ 95:

Како конкуришу интегрисани пројекти, да ли на основу територијалног принципа? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

Заједнички, тј. интегрисани пројекти, посебно су фаворизовани и састоје се од партнерства свих организационих облика, укључујући и физичка лица. Они могу да заједнички праве комбинацију мера планираним руралним развојем и да праве међусобне уговоре о имплементацији. Такви пројекти долазе на евалуацију, а процедуре и критеријуми, као и модел оцењивања, биће у новој имплементацијој регулативи, која је још у фази израде.

ПИТАЊЕ 96:

Како дефинисати "малу инфраструктуру", да ли је за земљу чланицу потребно да има законску основу или је довољно да буде дефинисана програмским документом? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

Мали инфраструктурни пројекти, као и пројекти из области одрживих извора енергије, који могу бити већег обима, дефинишу се програмима руралног развоја и то је довољан правни оквир. Утврђују се минимуми или максимуми као и за друге мере, а с обзиром да су често предмет заједничког финасирања са другим структурним фондовима, често се изржавају у мерним јединицама, уместо у финансијским (м, км...).

ПИТАЊЕ 97:

Ко је надлежни орган за препознавање/одобравање произвођачких група? Да ли мора да постоји прописан правни и организациони облик произвођачких група и веза са ЗОТ финансирањем мере кооперације произвођача са мером кооперације (чл. 35. Регулативе 1035/2013)? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

Не постоји разлика у правном статусу произвођачке групе и произвођачке организације, већ само у мери коју користе. Разлика између финасирања је та да су произвођачке групе ранијом мером руралног развоја имале лимитирану подршку за рад првих 5 година и тада је престајало. Тада су прерастале у произвођачке организације и користиле много веће фондове континуирано. По питању кооперације, сматрају да су мере сличне и да је неопходно направити разлику, која може довести до дуплог финасирања појединачних

корисника. Сматра се да је кроз мере заједничке организације тржишта на располагању много већи износ. Мера још није разрађена до краја и обухвата велики број подмера.

ПИТАЊЕ 98:

Питање се односи на чл. 28., параграф 11: Да ли корисник може истовремено да конкурише за агроеколошке мере из руралног развоја и за коришћење зелених мера из директног плаћања (у вези са спајањем прихода из чл. 43. Уредбе 1306/2013)? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

Постојала је велика дебата око могућности коришћења средства по основи зелених мера кроз први и други стуб плаћања. Корисник сме да користи средства оба фонда, али се мора успоставити јасна линија раздвајања коришћених средстава, како би се избегла клаузула дуплог финансирања, која је на снази и у овом случају.

ПИТАЊЕ 99:

Питање се односи на чл. 36., 37., 38. Регулативе 1035/2013: Где се налази “заједнички фонд” – у министарству финансија или је могућ пренос на постојеће финансијске институције и ко је надлежни орган? (Драган Мирковић)

ОДГОВОР ЕК:

Финансијска установа мора бити акредитована од стране овлашћене институције (министарства), тако да мора да буде ван министарства и са веома развијеним системом акредитације.

ПИТАЊЕ 100:

Која је разлика између CLLD (*Community-led local development*) стратегија (Регулатива 1303/2013) и LEADER Локалних развојних стратегија (Регулатива 1305/2013), да ли ту разлику условљава извор финансирања, с обзиром да у једном случају финансирање потиче из више ESI (*European structural investment*) фондова, а у другом из EAFRD фонда, а и у једном и другом случају их имплементирају локалне акционе групе? (Сања Продановић)

ОДГОВОР ЕК:

На LEADER принципу се заснива и једна и друга стратегија (то је једно исто), тј. било да се LEADER финансира из једног или више фондова. Добре стране LEADER-а су сада извезене и примењују се у другим програмима.

ПИТАЊЕ 101:

Када се донесе одлука о финансирању из ESI фондова, који су критеријуми за избор водећег ESI фонда и на који начин су подељене одговорности/надлежности за имплементацију и праћење имплементације CLLD стратегија? У прошлом периоду су LEADER ЛРС биле финансиране из једног фонда (EAFRD) и била је одговорна једна оперативна структура МА/РА (Сања Продановић)

ОДГОВОР ЕК:

Водећи ESI фонд је онај који је најзначајнији на територији ЛАГ-а и из њега се финансирају трошкови ЛАГ-а, али имплементација појединачних пројеката из CLLD се врши из осталих програма, којима се финансирају пројекти из стратегије. Оперативне структуре ових програма су одговорне за део, који се односи на њихову имплементацију.

Како би се избегла дискриминација и конфликт интереса, као и због транспарентности селекционог процеса, уведено је правило у којем најмање 50% гласова у одлукама о селекцији пројекта мора да долази из нејавног сектора.

ПИТАЊЕ 102:

Да ли је новим програмом предвиђена подршка енеретским културама, с обзиром да се у Регулативи ЕУ 1305/2013 не помињу експлицитно ни на једном месту? (Александар Богуновић)

ОДГОВОР ЕК:

Да, само у случају да се производ не користи за сопствене потребе и при томе, подршка се не односи на брзо растуће шуме, што је била „врућа тема“ приликом израде програма.

ПИТАЊЕ 103:

Да ли је услов за подршку за осигурање да газдинство воде сопствено рачуноводство? (Александар Богуновић)

ОДГОВОР ЕК:

Да.

ПИТАЊЕ 104:

Како се рачуна финансијски коверат за фондове у оквиру руралног развоја и да ли постоји процедура за пребацивање до 15% средстава из једног у други стуб? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Не можемо да дамо одговор на питање које се односи на рачунање финансијског коверта, јер је то питање преговора. Што се тиче питања пребацивања средстава из једног стуба у други, постоје јасне процедуре, које се дефинишу у оквиру једне финансијске године. Финансијска година је од 16. октобра до 15. октобра следеће године. Пребацивање средстава обавља се једном годишње уколико постоји потреба променом финансијског плана, у оквиру кога се након образложења врши промена алокације.

44) ПОЛИТИКА РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЕУ ЗА ПЕРИОД 2014-2020

Финансирање руралног развоја

Презентован је правни основ за финансирање ЗПП: уредбе 1306/2013; 883/2006; 885/2006 и правни основ за трансакције руралног развоја: уредбе 1698/2005; 1305/2013; 1310/2013; 1974/2006; 1698/2005; 65/2011 и 1305/2013.

Представљена су правила за финансијско управљање руралним развојем, а затим и принципи функционисања и намена SFC (Систем за управљање фондовима ЕК), као и основни принципи финансијског програмирања руралног развоја.

У наставку презентације акценат је био на подношењу програма руралног развоја од стране држава чланица ЕК на одобрење и самој процедуре одобравања програма од стране ЕК. Потпм су представљене националне структуре, задужене за спровођење програма руралног развоја: управљачко тело, платна агенција (координационо тело, у случају више платних агенција) и орган за сертификацију. Представљено је финансијско управљање (обавезе, предфинансирање, рок за плаћање, декларација о трошковима, прекид рока за плаћање, суспензије, предвиђање трошкова, извештавање SFC).

У наставку излагања тема су били годишњи рачуни, финансијски клиринг рачуна, неправилности. На крају излагања пажња је посвећена затварању програма руралног развоја.

ПИТАЊЕ105:

У случају утврђивања неправилности са преварном намером (учињене од стране корисника) и у случају повраћаја због исте, да ли се камата, која се за тај износ обрачунава, иста као камата, која се обрачунава за случај ненамерне грешке? (Бојана Гладовић)

ОДГОВОР ЕК:

Питање послати писменим путем.

ПИТАЊЕ 106:

Који је моменат до када се рачуна камата у случају добровољног повраћаја – да ли је то тренутак када је корисник самовољно тражио да врати средства или је то моменат доношења решења о повраћају од стране Платне агенције? (Бојана Гладовић)

ОДГОВОР ЕК:

Питање послати писменим путем.

ПИТАЊЕ 107:

Према чл. 18. Уредбе 966/2012, салдо финансијске године се преноси у наредну годину (финансијски резултат добитак/губитак). Да ли постоје ограничења искоришћења тих средстава у наредној години и у ком року та средства морају да се потроше, а уколико је салдо негативан, да ли се ти губици надокнађују из буџета за наредну годину и у ком проценту могу оптеретити буџет наредне године? (Наташа Јекић)

ОДГОВОР ЕК:

Уколико постоји позитиван салдо, то се додељује држави чланици и ЕК одмах исплаћује тај износ. У случају мањка плаћање се одузима од следеће уплате.

ПИТАЊЕ 108:

Питање у вези чл. 7. став 4. Уредбе 885/2006, који се односи на достављање извештаја о салдирању рачуна. У ставу 4. каже се да у оправданим случајевима ЕК може одобрити касније достављање извештаја о салдирању рачуна. Према вашем искуству, у којим то случајевима ЕК одобрава кашњење са овако важним информацијама? (Наташа Јекић)

ОДГОВОР ЕК:

Ако постоје разлике између годишњих рачуна и кварталних пријава морате објаснити те разлике ЕК и евентуално ЕК може продужити рокове.

ПИТАЊЕ 109:

Да ли се износ, уплаћен на основу предфинансирања, користи за исплате корисницима, а остатак потребног новца се уплаћује преко привремених плаћања? (Бојан Живадиновић)

ОДГОВОР ЕК:

Да, предфинансирање може да се користи без објашњавања до краја програмског периода, а остатак потребног новца се уплаћује преко привремених плаћања.

3. ОПШТА ПРОЦЕНА

Представници Европске комисије су истакли висок ниво познавања *acquis* представника Републике Србије, што указује на изузетну спремност и уложени напор Преговарачке групе 11 у припремама за експланаторни скрининг, као и на определење за убрзавање процеса преговора.

Предсеник Преговарачке групе 11 Данило Голубовић и шеф Преговарачког тима Тања Мишчевић затражили су додатно време за постављање допунских питања, што је председавајући уважио и истакао да је потребно да 28. марта 2014. год. српска страна достави додатна питања писменим путем, преко Мисије РС у Бриселу.

У погледу захтева Данила Голубовића за одржавањем техничких консултација за припрему билатералног скрининга, представници Европске комисије су затражили писмену доставу захтева и обећали да ће учинити све што је у њиховој моћи да изађу у сусрет захтеву.

4. ПРИЛОЗИ

- Листа присутних на састанку
- Дневни ред састанка
- Презентације Европске комисије

Датум,

Потпис члана Преговарачког тима

Таня Мишчевић

Потпис председника Преговарачке групе

Данило Голубовић

ДЕЛЕГАЦИЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НА ЕСКПЛАНАТОРНОМ СКРИНИНГУ ЗА ПРЕГОВАРАЧКУ ГРУПУ 11 – ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ

1. Проф. др **Тања Мишчевић**, шеф Преговарачког тима за вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији;
2. **Данило Голубовић**, државни секретар у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, председник Преговарачке групе за пољопривреду и рурални развој;
3. **Миланка Давидовић**, помоћник министра у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, заменик председника Преговарачке групе за пољопривреду и рурални развој;
4. **Милица Јевтић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, секретар Преговарачке групе за пољопривреду и рурални развој;
5. **Александар Богуновић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, заменик секретара Преговарачке групе за пољопривреду и рурални развој;
6. **мр Ненад Катанић**, помоћник министра у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде;
7. **Бојан Живадиновић**, помоћник директора у Управи за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;

8. **Драгана Черевицки**, помоћник директора у Управи за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
9. **Жарко Радат**, помоћник директора у Управи за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
10. **Зоран Кнежевић**, директор Управе за пољопривредно земљиште – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
11. **Бојана Тодоровић**, помоћник министра у Министарству спољне и унутрашње трговине и телекомуникација;
12. **Милован Филимоновић**, помоћник министра у Министарству финансија;
13. **Јасмина Мильковић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
14. **Дејан Максић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
15. **Дарко Јакшић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
16. **Тамара Ђуричанин**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
17. **Драган Мирковић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
18. **Мирјана Бојчевски**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
19. **Томислав Топаловић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
20. **Сања Продановић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
21. **Бранислав Ракетић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
22. **Хелга Стојановић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
23. **Милан Ђупрић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
24. **Колинда Хрехоровић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
25. **Ненад Терзић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
26. **Ружа Трипих**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
27. **Љиљана Дудуковић**, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
28. **Бојана Гладовић**, Управа за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
29. **Оливера Пауновић**, Управа за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
30. **Гордана Димитријевић Штакић**, Управа за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
31. **Татјана Павловић**, Управа за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
32. **Наташа Јекић**, Управа за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
33. **Драгана Инђић**, Управа за аграрна плаћања – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
34. **Лидија Аћимовић**, Дирекција за националне референтне лабараторије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
35. **Ненад Вујовић**, Одељење пољопривредне инспекције – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
36. **Владе Ђоковић**, Управа за заштиту биља – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
37. **Зоран Ивановић**, Управа за ветерину – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
38. **Стела Петровић**, Министарство привреде;
39. **Јелена Живковић**, Канцеларија за европске интеграције;
40. **Тиса Чаушевић**, Канцеларија за европске интеграције;

41. Јелена Миловановић, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва.

**СПИСАК ПРЕДСТАВАНИКА ДРЖАВНИХ ОРГАНА, ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА,
ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ И ДРУГИХ ИНСТИТУЦИЈА КОЈИ СУ ПРАТИЛИ
ЕКСПЛАНАТОРНИ СКРИНИНГ ПУТЕМ ИНТЕРНЕТ ВЕЗЕ**

Поглавље 11: Пољопривреда и рурални развој

Привредна комора (Велика сала, 2. спрат), Теразије 23, Београд

1. Зоран Цветковић, Група за развој пројекта;
2. Ксенија Симовић, Европски центар за политику;
3. Весела Ђурковић, Инситут за регионални економски развој;
4. Ивана Стефановић Ристин, LEADER Банатски Карловац;
5. Биљана Радојевић, Удружење пољопривредних инжињера и техничара Србије;
6. Оливера Веселиновић, „Rural Serbia“;
7. Драган Рогановић, Мрежа за рурални развој Србије;
8. Јелена Вуковић, Скупштина пољопривредних поризвођача;
9. Слободан Милошевић, „Natura Balcanica“;
10. Анђелка Михајлов, Амбасадори за животну средину и одрживи развој;
11. Слађана Грујић, Стална конференција градова и општина;
12. Сања Дрезгић Остојић, Црвени крст Србије;
13. Миливоје Миловановић, Унија органске пољопривреде Србије;
14. Иван Вуковић, Унија органске пољопривреде Србије;
15. Александар Жјак Удружење пољопривредних инжињера и техничара Србије;
16. Проф. др Наталија Богданов, Пољопривредни факултет Земун;
17. Драгана Марковић, Републички завод за статистику;
18. Драгана Погарчић, Републички завод за статистику;
19. Мирела Бошковић, Завод за интелектуалну својину Републике Србије;
20. Катарина Чавор, Завод за интелектуалну својину Републике Србије;
21. Драган Милосављевић, Министарство финансија;
22. Зорица Кукић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
23. Тања Мирановић Дробњак, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
24. Владо Ковачевић, Компензациони фонд;
25. Милан Ракић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
26. Божидарка Бановић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
27. Милица Милановић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
28. Славица Чолић, Институт за примену науке у пољопривреди;
29. Мирослав Јовановић, „Рубин“ АД, Крушевац;

30. Сунчица Савовић, Жита Србије;
31. Дамир Ђосовић, АД „Драган Марковић“;
32. Татјана Делић, Дирекција за робне резерве;
33. Небојша Вуковић, Victoria Group;
34. Јелена Кузмановић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
35. Војкан Стојановић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
36. Јелена Радовић, Центар за винарство;
37. Зорица Наумов, Центар за винарство;
38. Предраг Јовић, Управа за шуме - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
39. Јелена Милић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
40. Вељко Ђорђевић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
41. Ана Богуновић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
42. Милена Савић Иванов, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
43. Мирко Новаковић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
44. Dorothea Kallenberger, *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)*;
45. Јелена Шћепановић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
46. Љуба Ивановић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
47. Милада Лукешевић, Привредна комора Србије;
48. Сашка Биорчевић, Привредна комора Србије;
49. Јелена Даниловић, Преговарачки тим;
50. Татјана Беук Пирушић, Привредна комора Србије;
51. Бранка Гагић, Привредна комора Србије;
52. Милан Кужник, Привредна комора Србије;
53. Јасна Стевановић, Привредна комора Србије;
54. Драгослав Јовановић, Привредна комора Србије;
55. Славица Стеванетић, Привредна комора Србије;
56. Дијана Дијановић, Регионална привредна комора Зајечар;
57. Александра Стаменковић, Уједињени грански синдикат „Независност“;
58. Славко Влаисављевић, Уједињени грански синдикат „Независност“ Синдикат пољопривреде, водопривреде и дуванске индустрије;
59. Снежана Кумбарић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
60. Ивана Поњавић, Преговарачки тим;
61. Миодраг Брадоњић, Самостални синдикат пољопривреде;
62. Олга Чуровић, ДОО „Индустријско биље“;
63. Ана Стефановић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
64. Слободан Живановић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
65. Верица Лазовић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
66. Тијана Маринковић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
67. Бранислав Вељковић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
68. Ненад Будимовић, Привредна комора Србије;
69. Никола Ристић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
70. Невенка Ђорђевић, Регионална привредна комора Крушевац;
71. Слађана Грујић, Стална конференција градова и општина;
72. Иван Вуковић, Унија „Екоплус“;
73. Стефан Свичевић, Пословни клуб „Кум“;
74. Кристина Лазаревић, Центар за испитивање намирница;

75. Предраг Вукосављевић, Пољопривредни факултет Земун.

Draft Agenda

EXPLANATORY SCREENING SERBIA

Analytical examination of the *acquis* of Chapter 11- Agriculture and Rural development

Date: 18-20 March 2014

Venue: Room 3D, Albert Borschette

Chair: Wenceslas de Lobkowicz, Advisor, DG Enlargement

Tuesday 18 March 2014	
9.00-9.30	Welcome and Introduction Wenceslas de Lobkowicz, DG ELARG DG AGRI Serbian Delegation
9.30-11.00	HORIZONTAL ISSUES – Financial and Administrative Structures CAP: General Provisions, Direct support schemes, (Single Payment Scheme (SPS), Single Area Payment Scheme(SAPS), Complimentary national direct payments (CNDPs), coupled aids, specific support), CAP reform in direct payments Speaker(s) Pavel Povolný, Polona Kolarek, Roland Feral CAP Reform
11.00-11.15 Coffee break	
11.15-12.30	Integrated Administrative and Control System (IACS), Cross compliance, Greening Speaker(s): Noemie Beigbeder (IACS), Aymeric Berling (Cross Compliance, Greening), CAP Reform
13.00-14.30 Lunch	
14.30-15.00	Financing of CAP Speaker(s): Emmanuel Markakis, Raymond Eddy
15-15.45	Controlling agricultural expenditure Speaker(s): Margaret Bateson-Missen, Bartłomiej Strojwas, Daniel Amoros Pascual (to be confirmed)
15.45-16.15	Farm Accountancy Data Network (FADN) Speaker: Josip Zivanovic
16.15-17.30	State Aids Speaker(s): Michel Hendrickx, Helen Vangby

Wednesday 19th March

HORIZONTAL ISSUES – financial and administrative structures

9.00-10.00 Common Market Organisation (intervention and private storage) <i>Speaker: Robin Manning</i>	
10.00-10.30	Trade mechanisms regulation Speaker(s): <i>Alex de Mul, Jan Zamostny</i> -import/export licenses and tariff rate quotas -guarantees and securities -export refunds and its monitoring system -combined nomenclature (specific regulations for agricultural products) - Agri-monetary issues
10.30-10.50	Non-Annex I products (DG ENTR competence) Speaker: <i>Peter Blancquaert (DG ENTR)</i>
10.50-11.00 Coffee (in session)	
Common Market Organisation	
11.00-11.45	Milk and milk products Speaker: <i>Ivo Vanderlinden</i> - aid schemes, private storage, intervention, refunds/licences and tariff quotas to dairy products - Milk Package - the quota system (expires on 31 March 2015) - the school milk scheme -communication with Commission -quality and designations issues
11.45-12.30	Beef Speaker: <i>Joaquim Ordeig</i> - labelling and marketing standards - Import/export licences and export refund conditions - tariff quotas
12.30-13.00	Pigmeat Speaker: <i>Kai-Uwe Sprenger</i> Beef, pig and sheep carcass classification, price reporting, statistics Speaker(s): <i>Kai Sprenger, Rita Holdampf</i>
13.00-14.30 Lunch	
14.30-15.00	Eggs, poultry and honey Speaker(s): <i>Stefania Marrone (marketing standards), Laurence Bonafo, Raluca Rusu,</i> - Marketing Standards - Eggs and Poultry - Honey
15.00-15.20	Sheep and goats Speaker: <i>Stefania Marrone</i>
15.20-16.30	Arable crops: Speaker(s): <i>Jean-Marie Bertrand (cereals, rice, seeds), Felice Romano (sugar), Daniel Vanderelst (Hops, Tobacco).</i>

	<ul style="list-style-type: none"> -Cereals (refunds/licences; tariff quotas) -Oilseeds -Seeds -Rice -Sugar -Hops -Tobacco
16.30-18.00	<p>Wine: Speaker: <i>Corina-Maria Mocanu/Ersilia Moliterno</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Aromatised wines -Spirits
	<p>Cocoa – Coffee Speaker: <i>Corina-Maria Mocanu/Ersilia Moliterno</i></p>

Thursday 20 March	
ORGANIC FARMING	
9.30-10.30	<p>Organic Farming Speaker: <i>Serge Massart</i></p>
10.30-10.45	Coffee
QUALITY POLICY	
10.45-11.30	<p>Quality Policy (Geographical Indications and traditional expressions) Speaker: <i>Maria Iusco</i></p>
11.30-12.00	<p>Promotion of agricultural products Speaker: <i>Emanuel Jankowski</i></p>
12.00-14.00 Lunch	
14.00-15.30	<p>Fruit and Vegetables Speaker(s): <i>Rudy van der Stappen (sCMO), Doris Fisch (Producer Groups, garlic, mushrooms), Alisa Tiganj (Marketing Standards, school scheme)</i></p> <p>Floriculture Speaker: <i>Rudy van der Stappen</i></p> <p>Olive oil Speaker: <i>Vincent Oldenhove</i></p>
15.30-16.30	<p>Rural development: framework, measures Speaker: <i>Georgios Mathioudakis</i></p>
16.30-17.30	<p>Rural development: financing Speaker: <i>Jukka Niemi</i></p>
17.30-17.45	<p>Closing Remarks <i>DG AGRI</i> <i>Serbian Delegation</i> <i>Wenceslas de Lobkowicz, DG ELARG</i></p>

